

**T.C.
BAŐBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
Sigorta Denetleme Kurulu**

**SİGORTA EKSPERLERİ VE EKSPERLİK
FAALİYETİ DENETİM REHBERİ TASLAĞI**

ARALIK 2013

AÇIKLAMA

Bu Rehberde, Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılacak gerçek ve tüzel kişi sigorta eksperlerinin ve eksperlik faaliyetinin denetiminde denetim elemanlarına yol göstermek ve denetimler ile denetim ürünlerinde standart sağlamak üzere hazırlanmış olan Sigorta Eksperleri ve Eksperlik Faaliyeti Denetim Rehberinin sadece üçüncü kişilere açıklanması mümkün olan kısımlarına yer verilmiştir. Bu Rehber yapılan denetimler ile denetimlerde talep edilecek bilgi ve belgelerin nihai kapsam ve sınırını ya da denetim sonucunda yapılacak işlemleri belirlememektedir.

Güncelleme tarihi: 31 Aralık 2013

Versiyon: RHB/EKS/1.1

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	1
AMAÇ VE İLGİLİ MEVZUAT	1
BÖLÜM 2	2
TALEP EDİLECEK BİLGİ VE BELGELER	2
BÖLÜM 3	3
RUHSAT ŞARTLARININ MEVCUDİYETİNİN İNCELENMESİ	3
3.1. Ekspertiz Şartlarının Mevcudiyetinin İncelenmesi.....	4
3.2. Ekspertiz Ruhsatlarının ve Faaliyet Alanlarının İncelenmesi.....	6
BÖLÜM 4	9
EKSPERTİZ İŞLERİNİN DENETİMİ	9
4.1. Ekspertiz İşlerinin Kapsamı.....	9
4.2. Sigorta Ekspertizinin Atanması.....	10
4.3. Ekspertiz Görevinin İade Edilmesi.....	12
4.4. Ekspertiz İşlemine Başlama.....	14
4.5. Ekspertiz Görevinin ve Çalışma Şartlarının Açıklanması.....	15
4.6. Uzman Tayini ve Uzman Çalıştırma.....	16
4.7. Stajyer Ekspertiz Çalıştırılması.....	18
4.8. Ekspertiz Faaliyetinin Yürütülmesi.....	19
4.9. Mutabakatname ve Anlaşmazlık Tutanağı Hazırlanması.....	24
4.10. Ekspertiz Raporunun Hazırlanması ve Gönderimi.....	26
BÖLÜM 5	30
EKSPERTİZİN DİĞER FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ	30
5.1. Bağımsızlık ve Tarafsızlığın Sağlanması ve Korunması.....	31
5.2. Mesleki Özen ve Dikkatin Gösterilmesi.....	33
5.3. Etik Değerlere ve Meslek Standartlarına Uyum Sağlanması.....	34
5.4. Değişiklikleri Bildirme.....	37
5.5. Sır Saklama ve Diğer Yükümlülüklerin Riayet.....	38
5.6. Ekspertiz Kimliği Taşıma ve İbraz Etme.....	38
5.7. Hizmetiçi Eğitime Katılma.....	39
5.8. Raporların Saklanması.....	39
5.9. Ekspertizle Bağdaşmayan Faaliyetlerde Bulunmama.....	39
5.10. Ekspertiz Ücretinin Belirlenmesi ve Ödenmesi.....	41

DENETİMİN ADI

Sigorta Eksperleri ve Eksperlik Faaliyeti Denetimi

DENETİM KONUSU

Gerçek ve Tüzel Kişi Sigorta Eksperleri ile Eksperlik Faaliyeti
(Tarım Sigortaları Havuzu Eksperleri Dâhil)

DENETİMİN AMACI

Sigorta eksperlerinin faaliyetlerinin sigortacılık mevzuatına uygunluğunun ve eksperlik şartlarının mevcudiyetinin incelenmesi ve analizi

DENETİME ESAS DÖNEM

Denetim tarihi itibariyle mevcut durum ya da denetim dönemi kapsamında bir önceki yılbaşından denetim tarihine kadar olan dönem

DENETİMİN DAYANAĞI

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 28'inci maddesi

BÖLÜM 1

AMAÇ VE İLGİLİ MEVZUAT

Bu Rehber, Sigorta Denetleme Kurulu tarafından gerçek ve tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde yapılacak olan denetimlerde incelenecek konular ve inceleme şekli ile hazırlanacak raporların içerik ve şablonunun belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Sigorta eksperlerinin ve sigorta eksperlik faaliyetinin denetlenmesinden amaç, gerçek ve tüzel kişi sigorta eksperlerinin sigorta eksperleri olabilmek için gerekli şartları taşımaya devam edip etmedikleri, faaliyetlerini mevzuatta öngörülen şekilde yerine getirmekte olup olmadıkları ile uyulması gereken kurallar ve yasaklamalara riayet edip etmedikleri gibi temelde mevzuata dayalı hususların incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Yapılan denetimlerde, uygulamada karşılaşılan sorunları da tespit etmek suretiyle mevzuatın uygulanmasında yardımcı ve yönlendirici olunması gerekir. Ancak, bu yaklaşım, mevzuata aykırı hususlarda yaptırım uygulanmayacağı ya da yaptırım talep edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Sadece, mevzuatın tam olarak uygulanmasına yardımcı olmayı ve uygulamadan kaynaklanan sorunları tespit etmeye önem verilmesine işaret etmektedir.

Sigorta Eksperleri ve Eksperlik Faaliyeti Denetiminde temel olarak aşağıda yer alan mevzuat esas alınmaktadır.

- 1.1. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu (Kısaca “Kanun” olarak ifade edilecektir)
- 1.2. 3/8/2007 tarihli ve 26602 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sigortacılık Sektöründeki Uluslararası Faaliyetlere İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı
- 1.3. 22/6/2008 tarihli ve 26914 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sigorta Eksperleri Yönetmeliği (Rehberde kısaca “Yönetmelik” olarak ifade edilecektir)
- 1.4. 1/3/2009 tarihli ve 27156 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin Kuruluş ve Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliği
- 1.5. 9/8/2008 tarihli ve 26962 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Yönetmeliği,
- 1.6. Genelgeler
 - 1.6.1. 2007/22 sayılı 5684 sayılı Kanunun Sigorta Eksperlerine İlişkin Bazı Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Genelge
 - 1.6.2. 2009/6 sayılı Yalnız Maddi Hasarla Sonuçlanan Trafik Kazalarında Taraflarca Doldurulacak Kaza Tespit Tutanaklarına İlişkin Genelgede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Genelge
 - 1.6.3. 2011/16 sayılı Motorlu Araç Sigortalarında Eksper Raporlarının Düzenlenmesine İlişkin Genelge
 - 1.6.4. 2011/19 sayılı 2011/16 Sayılı Motorlu Araç Sigortalarında Eksper Raporlarının Düzenlenmesine İlişkin Genelgede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Genelge
 - 1.6.5. 2013/7 sayılı Motorlu Araç Sigortaları Hasar İhbarlarının Yapılması ve Değerlendirilmesi Prosedürüne İlişkin Genelge
 - 1.6.6. 2013/9 sayılı 2013/7 Sayılı “Motorlu Araç Sigortaları Hasar İhbarlarının Yapılması ve Değerlendirilmesi Prosedürüne İlişkin Genelge”de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Genelge
- 1.7. Sektör Duyuruları
 - 1.7.1. 2007/16 sayılı Levhaya Kayıtlı Olan Gerçek ve Tüzel Kişi Eksperlere İlişkin Sektör Duyurusu

- 1.7.2. 2008/35 sayılı Sigorta Ekspertiz Faaliyetlerinin Çerçevesine İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.3. 2008/38-A sayılı Sigorta Ekspertiz Ruhsatnamelerinin Eşleştirilmesi Hakkında Sektör Duyurusu
 - 1.7.4. 2008/44 sayılı Sigorta Ekspertizlerine Yeni Ekspertiz Dallarında Görev Verilmesine İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.5. 2008/47 sayılı Sigorta Ekspertiz Faaliyetlerinin Çerçevesine İlişkin 2008/35 Sayılı Sektör Duyurusuna Ek Sektör Duyurusu
 - 1.7.6. 2009/29 sayılı Sigorta Ekspertiz Belgelerinde Dallara Göre Ekspertiz Eşleştirilmesi ve Müktesep Haklara İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.7. 2010/17 sayılı Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelikte İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.8. 2010/30 sayılı Sigorta Ekspertizleri Tarafından Yapılabilecek İşlemlere İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.9. 2010/38 sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Kapsamında Parça Tedarikine İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.10. 2012/18 sayılı 2011/5 Sayılı Genelgeye İlişkin Sektör Duyurusu
 - 1.7.11. 2012/19 sayılı Konut Sigortalarında Rücu İşlemlerine İlişkin Sektör Duyurusu
- 1.8. TOBB SEİK Sigorta Ekspertizleri Meslek Kuralları.

BÖLÜM 2

TALEP EDİLECEK BİLGİ VE BELGELER

Sigorta Ekspertizleri ve Ekspertiz Faaliyeti Denetiminde, gerçek ve tüzel kişi sigorta ekspertizlerinden asgari olarak aşağıdaki bilgi ve belgeler talep edilmektedir. Ancak, denetimin kapsamına ya da denetim sürecinde yapılan tespitlere göre ihtiyaç duyulması halinde denetim elemanı tarafından her zaman için ilave bilgi ve belge talep edilebilir. Talep edilen bilgi ve belgelerin, istenilen şekil ve sürede sigorta ekspertizleri tarafından denetim elemanlarına ibraz edilmesi gerekmektedir.

Sigorta Ekspertizleri ve Ekspertiz Faaliyeti Denetimi, yapılan görevlendirmenin kapsamına bağlı olarak Rehberde yer alan konuların sadece bir kısmında gerçekleştirilebilir. Bu durumda, aşağıdaki listede yer alan bilgi ve belgelerden denetimin kapsamına göre incelenecek olanlar denetim elemanı tarafından tespit edilir ve denetime başlamadan önce ilgili sigorta ekspertizine ya da sigorta ekspertiz şirketine bildirilir. Ancak gizlilik gerektiren ya da soruşturma amaçlı denetim yapılan durumlarda bildirim yapılmaksızın denetim yapılabileceği gibi bilgi ve belgeler de denetimin başlamasından sonra talep edilebilir ya da denetim elemanı tarafından gerekli belgelere tutanak düzenlenmek suretiyle el konulabilir.

Denetim elemanları, denetime konu sigorta ekspertizinin faaliyetiyle ilgili olarak çalıştığı sigorta şirketlerinden bilgi veya belge talep edebileceği gibi, ilgili sigorta şirketleri nezdinde de ayrıca inceleme yapabilir.

Sigorta Ekspertizleri ve Ekspertiz Faaliyeti Denetimi kapsamında talep edilen bilgi ve belgelerden uygun olanlar denetime tabi olanlar tarafından elektronik ortamda sunulabilir. Bu tür bilgi ve belgeler, “görüntüleme”, “kopyalama” ve “yazdırma” yetkileri tanınmak suretiyle denetim elemanına sigorta ekspertizinin bilgi işlem sistemine erişim hakkı vermek ya da bilgi işlem sistemi üzerinden bu bilgilerin kullanıma uygun şekilde elde edilmesini sağlamak

suretiyle de ibraz edilebilir. Denetim elemanı da, ibraz edilen bilgi ve belgelerin gerçek kayıtlara uygunluğunu doğrulamak amacıyla yukarıda belirtilen yetkilerle sınırlı olmak üzere bilgi işlem sistemine her zaman için erişim hakkına haizdir.

- 2.1. Levha kayıt bilgileri,
- 2.2. Eksperlik ruhsat suretleri ve kimlik kartları,
- 2.3. Tüzel kişi sigorta eksperlerinde ortaklık yapısı bilgileri,
- 2.4. Tüzel kişi sigorta eksperlerinde organizasyon yapısı ve yöneticileri,
- 2.5. Tüzel kişi sigorta eksperlerinin ana sözleşmeleri,
- 2.6. Tüzel kişi eksperlerde çalışan ve tüzel kişi eksperler tarafından yetkilendirilen gerçek kişi eksperler ve eksperlik ruhsat suretleri,
- 2.7. İş kabul edilen sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri,
- 2.8. Denetim tarihi itibarıyla bir önceki yılın başından itibaren tanzim edilmiş olan ekspertiz raporları listesi (branş, şirket ve ekspertiz türü ayırımında),
- 2.9. Denetim tarihi itibarıyla bir önceki yılın başından itibaren tanzim edilmiş olan ekspertiz raporları ve ekspertiz çalışma belgeleri,
- 2.10. Denetim tarihi itibarıyla bir önceki yılın başından itibaren tanzim edilmiş olan ekspertiz raporları karşılığında alınan ekspertiz ücretleri (branş, şirket ve ekspertiz türü bazında),
- 2.11. Yapılan görevlendirmelere ilişkin bilgi ve belgeler,
- 2.12. Ekspertiz raporlarının hazırlanmasında kullanılan yazılım ve sistemler,
- 2.13. Eksperlik ruhsatına sahip olmamakla birlikte sigorta eksperleri nezdinde çalışan kişiler ve görevleri,
- 2.14. Tüzel kişi sigorta eksperlerinde denetimin gerçekleştirildiği tarih itibarıyla bir önceki yılsonu bilançosu,
- 2.15. Tüzel kişi sigorta eksperlerinde denetimin gerçekleştirildiği tarih itibarıyla bir önceki yıla ait gelir tablosu,
- 2.16. Tüzel kişi sigorta eksperlerinde denetimin gerçekleştirildiği tarih itibarıyla yayımlanmış son üç aylık bilanço ile yılbaşından bilanço tarihi arasındaki döneme ilişkin gelir tablosu,
- 2.17. Son beş yıl içinde denetim yapılmış olması halinde denetime ilişkin yazışmalar,
- 2.18. Müsteşarlık ve TOBB ile eksper arasında yapılan yazışmalar (şikâyetler dâhil),
- 2.19. Gerektiğinde son beş yıla ilişkin ekspertiz raporları ve ekspertiz çalışma belgeleri,
- 2.20. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi nezdinde oluşturulmuş olan Ekspertiz Rapor Sisteminde (EKSRAP) alınacak raporlama ve bilgiler,
- 2.21. Sigorta şirketleri ile yapılan yazışmalar.

BÖLÜM 3

RUHSAT ŞARTLARININ MEVCUDİYETİNİN İNCELENMESİ

5684 sayılı Kanununun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde sigorta eksperleri, "sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutlak meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişi" olarak tanımlanmıştır.

Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir kişi, sigorta eksperliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanında veya herhangi bir belgede, sigorta eksperliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

Sigorta eksperleri, Müsteşarlıktan ruhsat almak ve TOBB nezdinde tutulan Levhaya kayıt olmak suretiyle faaliyet gösterebilmektedirler.

Yabancı sigorta eksperlerinin faaliyetlerine ilişkin usûl ve esasların belirlenmesinde, Kanunun 22'nci maddesinin üçüncü fıkrası ile Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Bakanlar Kurulu tarafından 3/8/2007 tarihli ve 26602 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Sektöründeki Uluslararası Faaliyetlere İlişkin Karara göre yabancı sigorta eksperlerinin Türkiye'de faaliyet gösterebilmesi karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Ancak, yabancı reasürans şirketlerinin, reasürans sözleşmelerine ilişkin olarak Türkiye'de görevlendireceği kişiler bu kapsam dışındadır. Türkiye'de sigorta eksperliği yapacak yabancılar hakkında Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta eksperlerinin tabi olduğu hükümler geçerlidir.

Müsteşarlık tarafından sigorta eksperliği ruhsatı gerçek kişilere verilir. Ancak, sigorta eksperleri gerçek kişi olarak ya da bir eksperlik/ekspertiz şirketi kurmak suretiyle tüzel kişi olarak faaliyette bulunabilirler. Buna karşılık, kurulan sigorta eksperlik/ekspertiz şirketlerinde sigortacılık ve eksperlik işlemleri bakımından şirketi temsil ve ilzama yetkili olanların gerçek kişi sigorta eksperisi olması ve tüzel kişilere verilen ekspertiz işlemlerinin de bizzat gerçek kişi sigorta eksperleri tarafından yapılması gerekmektedir.

Sigorta eksperisi olabilmek veya sigorta eksperlik/ekspertiz şirketi kurabilmek ve işletmek için mevzuatta çeşitli şartlar öngörülmüştür. Belirtilen şartların bir kısmının (eğitim düzeyi gibi) eksperlik ruhsatı alınması ya da levhaya kayıt yapılması anında mevcut olması yeterli iken, önemli bir kısmının sigorta eksperlik faaliyeti devam ettiği sürece sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle, yapılan denetimde sigorta eksperlerinin ve sigorta eksperlik/ekspertiz şirketlerinin gerekli şartları taşımaya devam edip etmedikleri incelenir.

3.1. Eksperlik Şartlarının Mevcudiyetinin İncelenmesi

Sigorta eksperisi olabilmek için Kanun ve Yönetmelikte belirtilen şartlara sahip olmak ve eksperlik faaliyeti boyunca da bu durumu devam ettirmek gerekmektedir.

Sigorta eksperliği faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerin;

- a) Türkiye'de yerleşik olması,
- b) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olması,
- c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adli para cezasına mahkûm edilmemiş yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, Devlet sırlarını açığa vurma veya vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hüküm giymemiş veya ceza almamış olması,
- ç) İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
- d) Kara araçları dallarında ruhsat sahibi olanların en az iki yıllık, diğer eksperlik dallarında ruhsat sahibi olanların ise dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olması (sadece ruhsat verilmesi aşamasında aranır) gerekmektedir.

Sigorta eksperlik/ekspertiz faaliyetinde bulunmak üzere kurulan tüzel kişilerin;

- a) Merkezlerinin Türkiye’de bulunması,
- b) İflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
- c) Yetkililerinin, gerçek kişi ortaklarının ve tüzel kişi ortaklarının yetkililerinin taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adlî para cezasına mahkûm edilmemiş yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, Devlet sırlarını açığa vurma veya vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hüküm giymemiş veya ceza almamış olması, ayrıca iflas etmemiş ve konkordato ilan etmemiş olması,
- ç) Mesleki faaliyetlerde şirketi imzası ile temsil ve ilzam eden yetkililerinin eksper olması,
- d) Ana sözleşmelerinin ilgili maddelerinde; esas faaliyet konusunun "münhasıran sigorta eksperliği" olarak belirtilmesi, sigorta eksperliği ile bağdaşmayan faaliyetlere yer verilmemesi, ana sözleşme değişikliklerinden önce gerekli mercilerden izin alınacağına dair bir hükmün bulunması,
- e) Ticari unvanlarında "sigorta" kelimesinin yanında "eksper" kelimesinin veya türevlerinin kullanılması, sigorta eksperliği ile bağdaşmayan kelimelerin bulunmaması,
- f) Gerekli görülmesi halinde İcra Komitesince belirlenecek fiziksel, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli olması gerekmektedir.

Uluslararası kabul görmüş sınavlar veya usûllerle eksperlik belgesi almış gerçek kişiler de aşağıdaki şartları sağladıkları ve Türk sigortacılık mevzuatı ile ilgili sınavı kazandıkları takdirde, sahip oldukları eksperlik dalında, eksper olarak değerlendirilir:

- a) Sigorta eksperliği faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerde aranan niteliklere sahip olmaları,
- b) Belge aldıkları ülke otoriteleri listesine kayıtlı olmaları,
- c) Belge aldıkları ülke otoritelerinden alacakları ve halen eksper olarak faaliyette bulduklarını kanıtlayan belge getirmeleri.

Sigorta eksperleri, Müsteşarlıktan ruhsat aldıktan sonra Levhaya kaydolmak üzere TOBB’a başvururlar. Ancak, sigorta eksperlik faaliyetinde bulunmak üzere kurulan tüzel kişilerin, kuruluşun Müsteşarlığa başvurarak sicile kaydolmaları ve daha sonra Levhaya kayıt yaptırmak üzere TOBB’a başvurmaları gerekmektedir (2007/16 sayılı Sektör Duyurusu). Tüzel kişi eksper adına faaliyette bulunan gerçek kişi eksperler, bu faaliyetleri süresince Levhadaki tüzel kişinin kaydına kadrolu eksper olarak ayrıca işlenirler.

Sigorta eksperleri, ancak Levhaya kayıt yaptırdıktan sonra ekspertiz faaliyetlerine başlayabilirler. Ruhsatnameleri bulunmakla birlikte Levhaya kayıtlı olmayan sigorta eksperleri TOBB’da ayrı bir listede tutulur. Bu eksperler, eksperlik faaliyetinde bulunabilmek için Levhaya kaydolmak üzere TOBB’a başvurmak ve Levhaya kayıt işlemleri tamamlandıktan sonra faaliyete başlamak zorundadırlar.

Yönetmelikte, Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) eksperleri olabilmek için daha farklı bir yöntem belirlenmiştir. TARSİM eksperleri, tarım ve hayvan hayat eksperleri olarak da faaliyette bulunabilirler (Yönetmelik-Madde 28/3). TOBB’da ayrı bir liste halinde takip edilen TARSİM eksperleri, ayrıca TOBB internet sayfasında da duyurulur (Yönetmelik-Madde 29/4).

Levhaya kayıtlı olan sigorta eksperlerinin;
a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edildiğinde,
b) Hakkında meslekten çıkarma kararı verildiğinde,
c) Levhaya kayıt yaptırmamasından itibaren altı ay içinde eksperlik faaliyetine başlamadığında,
ç) Sigorta eksperliğinden ayrıldığında,
d) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmadığında veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödemediğinde,
levhadan kaydı silinir (Kanun-Madde 22/5).

TOBB Sigorta Eksperleri İcra Komitesi (SEİK) tarafından meslekten çıkarılmasına karar verilen eksperlerin ruhsatnameleri Müsteşarlıkça iptal edilir ve Levhadan silinmek üzere TOBB'a bildirilir. Bu kişiler, bir daha eksperlik yapamamak üzere, TOBB nezdinde tutulan ruhsatları iptal edilmiş eksperler listesine dâhil edilirler (Yönetmelik-Madde 27/3).

Levhadan kaydı silinerek ruhsatnameleri iptal edilenler, durumun kendilerine tebliği üzerine, sahip oldukları ruhsatname ve kimlikleri derhal TOBB veya yetkilendireceği odaya geri vermek zorundadırlar (Yönetmelik-Madde 27/4).

Levhadan kaydı silinen eksperler, gerekli şartları sağlayarak tekrar Levhaya kayıt yaptırmadıkları sürece sigorta eksperlik faaliyetinde bulunamazlar.

Sigorta eksperlerinin, Kanun veya Yönetmelikte belirtilen şartlardan herhangi birini kaybetmeleri veya ilgili mevzuata göre ruhsatlarının iptal edilmesini ya da Levhadan silinmelerini gerektiren bir eylem gerçekleştirmeleri halinde eksperlik ruhsatları Müsteşarlıkça iptal edilir ve Levhadan kayıtları silinir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin ve eksperlik/ekspertiz faaliyetinde bulunmak üzere kurulmuş olan tüzel kişilerin, Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaya devam edip etmedikleri ve sahip olunması gereken şartlar açısından eksperlik belgelerinin iptal edilmesini ya da Levhadan kayıtlarının silinmesini gerektiren bir durumun mevcut olup olmadığı araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

3.1.1. Gerçek kişi sigorta eksper ruhsat için Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaya devam etmekte midir? (E)

3.1.2. Tüzel kişi sigorta eksper kuruluş ve ruhsat için Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaya devam etmekte midir? (E)

3.1.3. Gerçek veya tüzel kişi sigorta eksperinin eksperlik ruhsatlarının iptal edilmesini ve/veya Levhadan kaydının silinmesini gerektiren herhangi bir durum mevcut mudur? (H)

3.2. Eksperlik Ruhsatlarının ve Faaliyet Alanlarının İncelenmesi

Sigorta eksperliği ruhsatları Müsteşarlık tarafından ve branşlar itibariyle ayrı ayrı verilmektedir. Eksperlik ruhsatının verileceği dallar Yönetmelikte belirtilmiştir. Yönetmeliğe göre sigorta eksperliği ruhsatnameleri aşağıdaki dallarda verilmektedir.

- a) Kara araçları,
- b) Hava, deniz ve demiryolu araçları,

- c) Emtia ve kıymete ilişkin nakliyat,
- ç) Yangın, doğal afet, kaza ve hırsızlık,
- d) Mühendislik,
- e) Kredi ve finans – Emniyeti suistimal, hukuksal koruma ve destek,
- f) Sağlık, hastalık ve ferdi kaza,
- g) Tarım ve hayvan hayat.

Sigorta eksperleri mevcut eksperlik dalları itibariyle aşağıdaki tabloda belirtilen sigorta türlerinde faaliyet gösterebilirler. Buna karşılık, "Sorumluluk Genel" dalının alt dallarına ilişkin ekspertiz, sorumluluğun türüne göre ilgili branşta ruhsatı bulunan eksperlerce yapılabilir. Örneğin, Sorumluluk Genel branşı içinde yer alan Zorunlu Trafik Sigortası ile ilgili hasarlara ilişkin ekspertiz işlemleri Kara Araçları branşında ruhsat sahibi sigorta eksperleri tarafından yapılabilir (Yönetmelik-Madde 4/2).

BRANŞ	BRANŞ	TDHP Kodu	ALT BRANŞ
a	KARA ARAÇLARI	717	Motorlu Kara Araçları – Kasko
		737	Motorlu Kara Taşıtları Dışındaki Kara Araçları
b	HAVA, DENİZ VE DEMİR YOLU ARAÇLARI	712	Tekne – Deniz Araçları
		713	Raylı Araçlar – Genel
		727	Uçak Tekne
		738	Nehir Araçları
		739	Göl Araçları
c	NAKLİYAT	710	Emtea
		711	Kıymet
ç	YANGIN, DOĞAL AFET/KAZA, HIRSIZLIK	701	Yangın
		703	Zorunlu Deprem
		723	Cam Kırılması
		724	Hırsızlık
		740	İhtiyari Deprem
		741	Sel
		742	Deprem ve Sel Dışındaki Doğal Afetler
		743	Nükleer Enerji
		744	Toprak Kayması
		761	Patlama
f	MÜHENDİSLİK	765	Makine Kırılması
		766	Montaj
		767	İnşaat
		768	Elektronik Cihaz
e	KREDİ / FİNANS	702	Kar kaybı
		745	Taksitli Kredi
		746	Uzun Vadeli Konut Kredisi
		747	Tarım Kredisi
		748	İstihdam
		749	Gelir Yetersizliği
		752	Hava Şartları
		753	Genel Giderler
		754	Beklenmeyen Ticari Giderler
		755	Kredi – Borcun Ödenmemesi
		756	İhracat Kredi
		757	Piyasa Değerindeki Kayıp
		758	Kira ve Gelir Kaybı
		759	Diğer Finansal kayıplar
	EMNİYETİ SUİSTİMAL/HUKUKSAL KORUMA VE DESTEK	736	Emniyeti Suistimal Genel
760		Hukuksal Koruma	
798		Destek Genel	

f	SAĞLIK / HASTALIK / FERDİ KAZA	718	Otobüs Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza
		729	Uçak Yolcu Kaza
		750	Ferdi Kaza
		751	Uzun Süreli Ferdi Kaza
		784	Sağlık
		785	Hastalık
		786	Seyahat sağlık
		790	İrat Ödemeleri
		791	Diğerleri
		792	Evlilik/Doğum Sigortası
		793	Yatırım Fonlu Sigortalar
		794	Sermaye İtfa Sigortası
		795	Fon Yönetimi Sigortası
		796	Hastalık
g	TARIM VE HAYVAN HAYAT	775	Dolu Sera
		776	Devlet Destekli Sera
		777	Devlet Destekli Bitkisel Ürün
		778	Devlet Destekli Su Ürünleri
		779	Devlet Destekli Hayvan Hayat
		780	Hayvan Hayat
		781	Kümes Hayvan Hayat
		782	Devlet Destekli Kümes Hayvan Hayat
	SORUMLULUK GENEL	714	Zorunlu Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk
		715	Zorunlu Trafik
		716	Motorlu Kara Araçları İhtiyari Mali Sorumluluk
		719	İşveren Mali Sorumluluk
		720	Üçüncü Şahıslara Karşı Mali Sorumluluk
		721	Asansör Kaza Üçüncü Kişilere Karşı Mali Sorumluluk
		725	Tüpgaz Mali Sorumluluk
		726	Tehlikeli Maddeler Zorunlu Sorumluluk
		728	Uçak Mali Sorumluluk
		731	Özel Güvenlik Mali Sorumluluk
		732	Zorunlu Sertifika Mali Sorumluluk
		733	Mesleki Sorumluluk Sigortası
		734	Kıyı Tesisleri Deniz Kirliliği Zorunlu Mali Sorumluluk
		735	Tekne Sorumluluk
769	Yapı Denetimi Zorunlu Mali Sorumluluk		

Sigorta eksperleri, mevcut eksperlik ruhsatları dikkate alınarak yukarıda yer alan tabloda belirtilen sigortalarda eksperlik faaliyetinde bulunabilirler.

Levhaya kayıtlı olan gerçek ve tüzel kişi sigorta eksperleri ile ruhsat sahibi oldukları sigorta dalları TOBB tarafından www.sigorta.org.tr internet sayfası üzerinden duyurulmaktadır.

Sigorta şirketleri ile sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından yapılacak eksper görevlendirmelerinde, eksperlerin Levhaya kayıtlı olup olmadıklarının araştırılması ve sigorta eksperlerine ruhsat sahibi oldukları sigorta türleri dikkate alınarak görev verilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, sigorta eksperlerinin de sadece ruhsat sahibi oldukları sigorta türlerinde eksperlik faaliyetinde bulunmaları ve ruhsat sahibi olmadıkları alanlarda kendilerine görev verilmesi ya da ekspertiz talebinde bulunulması halinde durumu bildirerek görevlendirmeyi kabul etmemeleri ya da iade etmeleri gerekmektedir (2008/35 ve 2008/44 sayılı Sektör Duyuruları).

Hangi ana teminat altında verilirse verilsin, her hasara yalnızca ilgili alanda ruhsat sahibi sigorta eksperlerince bakılması gerekmektedir. Aynı hasarda birden fazla eksperlik dalını ilgilendiren hususların mevcut olması halinde, her hususa ilişkin ekspertiz, ilgili alanda eksperlik ruhsatı olan sigorta eksperlerince ayrı ayrı yapılır. Diğer yandan, paket sigorta poliçelerinde birden fazla sigorta teminatının aynı anda verilmesine karşın riskin gerçekleşmesi nedeniyle zarar meydana gelen her bir teminat için ilgili dalda eksperlik ruhsatı bulunan sigorta eksperlerinin eksperlik faaliyetinde bulunması gerekmektedir (2009/29 sayılı Sektör Duyurusu).

Yapılacak denetimde, başta paket poliçelere ait hasarlar olmak üzere sigorta eksperlerinin ruhsat sahibi oldukları sigorta türleri ile ilgili alanlarda ekspertiz faaliyetinde bulunup bulunmadıkları ve ruhsat sahibi olmadıkları alanlarda iş kabul edip etmedikleri incelenir ve araştırılır.

Kontrol Listesi

3.2.1. Sigorta eksperleri, mevcut eksperlik ruhsatları dikkate alınarak tabloda belirtilen sigortalarda/alanlarda eksperlik faaliyetinde bulunmakta mıdır? (E)

3.2.2. Sigorta eksperleri, mevcut eksperlik ruhsatlarına göre eksperlik faaliyetinde bulunamayacağı sigorta türlerinde eksperlik görevi kabul etmekte veya ekspertiz yapmakta mıdır? (H)

3.2.3. Sigorta eksperleri, ruhsat sahibi olmadığı alanlarda kendine ekspertiz görevi verilmesi ya da ekspertiz talebinde bulunulması halinde durumu bildirerek görevlendirmeyi reddetmekte ya da iade etmekte midir? (E)

BÖLÜM 4

EKSPERTİZ İŞLERİNİN DENETİMİ

4.1. Ekspertiz İşlerinin Kapsamı

Kanunda sigorta eksperleri tanımı kapsamında belirtilen işlerin (sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarının, nedenlerinin ve niteliklerinin belirlenmesi, mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi işleri), ekspertiz işlemine gerek duyulmayan haller ile hakem bilirkişiye başvurma halleri hariç, bizzat sigorta eksperlerince yapılması esastır. Bununla birlikte, sigorta şirketlerinin, sigorta konusu risklerin gerçekleştiği ve ekspertiz işlemine gerek duyulmayan durumlarda, sigortalı ile doğrudan anlaşması mümkün olduğu gibi, ilgili sigorta genel şartlarında belirlenen usullere uymak kaydı ile sözleşmenin taraflarının birlikte hareket ederek üzerinde anlaşmış hakem bilirkişiye gitmeleri de her zaman mümkündür (Sektör Duyurusu-Sayı 2008/47).

Diğer yandan, sigorta şirketlerinin, hasar maliyetlerini azaltmak, tazminatı daha kısa sürede ödemek ve suiistimalleri önlemek gibi amaçlarla ekspertiz işlemlerinden önce veya sonra fakat ekspertiz işleminden ayrı olmak kaydı ile muhtelif uygulamalar geliştirmeleri (örneğin motorlu araçlarla ilgili sigortalarda onarımın layıkı ile yapılıp yapılmadığını ya da tedarik edilen veya uygun görülen parçaların onarımda kullanılmış olup olmadığını ya da yangın veya su basması nedeniyle zarar gören bir binanın boya ve tamirat işlerinin gereği gibi yapılıp yapılmadığını kontrol etmek üzere kendi personelini görevlendirmeleri ve inceleme yaptırılmaları ya da bu konularda hizmet satın almaları gibi) ekspertiz faaliyeti olarak mütalaa edilmemektedir (Sektör Duyurusu-Sayı 2008/47).

Sigorta şirketlerinin, yukarıda açıklanan veya benzer amaçla yapılan uygulamalar dışında, 2008/47 sayılı Sektör Duyurusunda (Kanunda) belirtilen faaliyetler için, sigorta eksperini dışındaki şahıslardan yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır (2008/47 sayılı Sektör Duyurusu).

Yapılan denetimde, sigortalı/sigorta ettiren veya sigorta şirketi tarafından atanan eksperin, talep edilen işlemin ekspertiz faaliyeti kapsamında yer alıp almadığını araştırıp araştırmadığı ve sigorta eksperinin ekspertiz faaliyeti ile bağdaşmayan işleri kabul edip etmediği araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

4.1.1. Sigortalı/sigorta ettiren veya sigorta şirketi tarafından atanan eksper, talep edilen işlemin ekspertiz faaliyeti kapsamında yer alıp almadığını araştırmakta ve ekspertiz faaliyeti ile bağdaşmayan işleri reddetmekte midir? (E)

4.1.2. Sigorta eksperini, eksperlik faaliyeti kapsamında yer almayan ve eksperlik faaliyeti ile bağdaşmayan işleri kabul etmekte midir? (H)

4.2. Sigorta Eksperinin Atanması ve İşi Kabulü

Sigorta eksperini, sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebilir (Kanun-Madde 22/19). Sigorta şirketleri gerek kendi atayacakları, gerek sigortalı tarafından atanan eksperlerin Levhada kayıtlı olup olmadığını araştırmakla yükümlüdürler. Levhaya kayıtlı olmayan sigorta eksperlerine ya da sigorta eksperini olmayan kişilere ekspertiz görevi verilemez (Yönetmelik-Madde 17/1).

Bir hasarda, birden fazla eksperlik dalını ilgilendiren hususların mevcut olması halinde, her hususa ilişkin ekspertiz için ilgili eksperlik dalında ruhsatnamesi olan bir sigorta eksperinin atanması gerekmektedir. Dolayısıyla, bir hasar için birden fazla eksper atanması mümkündür (Yönetmelik-Madde 21/3).

Sigorta eksperinin, ekspertiz görevini aldıktan sonra Levhadan kaydının silinmesi veya herhangi bir nedenle görevini tamamlayamayacak olması durumunda, taraflar başka bir eksper atayabilecekleri gibi SEİK'ten bir eksper görevlendirilmesini de talep edebilirler (Yönetmelik-Madde 15/3).

İki sigorta eksperini tarafından reddedilen taraf (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) kendisine sigorta eksperini tayin edilmesini SEİK'ten talep edebilir. Bu şekilde tayin olunan sigorta eksperini, SEİK tarafından belirlenen ücret karşılığında işi kabul etmek zorundadır (Kanun-Madde 22/19).

Motorlu araçlarla ilgili sigorta branşlarında sigorta ettirenlerin ve sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin eksper atamaları ve buna ilişkin takip işlemleri aşağıda belirtilen seçeneklerden birisinin kullanılması suretiyle Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (Merkez) nezdinde oluşturulan "Eksper Atama ve Takip Sistemi" (Sistem) üzerinden gerçekleştirilir: (Genelge-Sayı 2013/7)

- a. Motorlu araçlarla ilgili sigorta branşlarında ruhsat sahibi eksperler arasından Sistemde yer alan arama motoru vasıtasıyla istenilen eksperini seçilerek atama yapılması

- b. Bölge, branş, iş dağılımı gibi objektif kriterler dikkate alınarak Merkez tarafından elektronik ortamda tesadüfi olarak eksper atanması.

Sigorta ettirenlerin ve sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin açıklanan seçenekler haricinde Sistem dışında eksper tayin etmeleri durumunda, ilgili kayıtların tutulabilmesini ve 2013/7 sayılı Genelge kapsamındaki işlemlere ilişkin bildirimlerin yapılabilmesini teminen ilgili eksperin, görevi kabul etmesini takiben en geç 1 iş günü içinde hangi poliçeyle ilgili olarak atandığını Sisteme girmesi zorunludur. (Genelge-Sayı 2013/7)

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda yukarıda açıklanan yöntemlerden birine göre atanan sigorta eksperini, Kanununun 22'nci maddesinin onsekizinci fıkrası uyarınca kendisine teklif edilen işi kabul edip etmediğini en geç 3 iş günü içinde Sistem üzerinden bildirmediği takdirde işi kabul etmiş sayılır. Sigorta eksperinin işi kabul etmemesi halinde, sigorta ettiren ve sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından aynı usule göre yeniden atama yapılır. Atanan ikinci eksperin de teklif edilen işi kabul etmemesi halinde Sistem üzerinden yeniden atama yapılır. Bu durumda, atanan üçüncü eksper, Kanununun 22'nci maddesinin ondokuzuncu fıkrası uyarınca teklif edilen işi kabul etmek zorundadır. (Genelge-Sayı 2013/7)

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atanan eksper, poliçeyi üreten sigorta şirketine hangi poliçeyle ilgili göreve atandığı bilgisini Merkez üzerinden iletmek zorundadır. Sistem üzerinden atanan eksper sigortalı tarafından girilen bilgilere ek olarak Merkez tarafından belirlenen bilgileri de girerek ekspertiz işlemlerine başlayabilir. Bu işlemleri tamamlamayan eksper göreve başlayamaz. (Genelge-Sayı 2013/7)

Sigorta şirketi kendisine sistem üzerinden bilgi iletilmesinden en geç 1 iş günü içinde atanan eksperini kendi eksperini olarak da kabul edip etmediğini, eksper atama hakkını kullanıp kullanmayacağını Sistem üzerinden bildirmek zorundadır. Sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sahibi olan kişi tarafından atanan eksperin sigorta şirketi tarafından da uygun bulunması halinde, sigorta şirketinin Sistem üzerinden bildiriminden ardından ekspertiz işlemlerine başlanılır. (Genelge-Sayı 2013/7)

Sigorta şirketi ile sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin biri tarafından tayin edilen ekspere itiraz eden diğer tarafın ayrıca eksper tayin etmesi mümkündür. Atanan sigorta eksperleri tarafından hazırlanan her iki rapor üzerinde de anlaşma sağlanamaması halinde, Hakem eksper tayini için SEİK'e başvurulabilir (Yönetmelik-Madde 16/2).

Her iki tarafın da kendi eksperini tayin ettiği durumlarda, her iki rapor üzerinde anlaşma sağlanamaması halinde uyuşmazlık derhal sistem üzerinden Merkeze iletilir. Bu durumda, SEİK tarafından belirlenen kıstaslar çerçevesinde Sistem tarafından hakem eksper tayin edilir. (Genelge – Sayı 2013/9)

Yapılan denetimde, sigorta eksperinin atanma prosedürü incelenir ve atama işleminin yukarıda açıklanan usule uygun olarak yapıp yapılmadığı, atanan eksperin gerekli bildirimleri yapıp yapmadığı ve üçüncü eksper olarak ya da SEİK tarafından görevlendirilmesi halinde eksperin eksperlik görevini kabul edip etmediği araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

4.2.1. Sigorta eksper, ruhsat sahibi olduğu dallarda eksper olarak atanmakta (E) ve ruhsat sahibi olmadığı dallarda eksper olarak tayin edilmekte midir? (H)

4.2.2. Sigorta eksper, ekspertiz görevini aldıktan sonra Levhadan kaydının silinmesi veya herhangi bir nedenle görevini tamamlayamayacak olması halinde durumu kendini tayin edene tarafa bildirmekte midir? (E)

4.2.3. Sigorta eksper, motorlu araçlarla ilgili sigortalar kapsamında, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atandığı durumlarda, poliçeyi tanzim eden sigorta şirketine hangi poliçeyle ilgili göreve atandığı bilgisini Sistem üzerinden iletmekte midir? (E)

4.2.4. Sigorta ettiren ve sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından Sistem dışında tayin edilen eksper, ilgili kayıtların tutulabilmesini ve 2013/7 sayılı Genelge kapsamındaki işlemlere ilişkin bildirimlerin yapılabilmesini teminen, görevi kabul etmesini takiben en geç 1 iş günü içinde hangi poliçeyle ilgili olarak atandığını Sisteme girmekte midir? (E)

4.2.5. Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda 2013/7 sayılı Genelgeye uygun olarak atanan sigorta eksper, Kanunun 22'nci maddesinin onsekizinci fıkrası uyarınca kendisine teklif edilen işi kabul edip etmediğini en geç 3 iş günü içinde Sistem üzerinden bildirmekte midir? (E)

4.2.6. Sigorta eksper, daha önce iki sigorta eksper tarafından reddedilen tarafın (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) SEİK'ten talebi üzerine ekspertiz işlemi için tayin edildiği durumlarda, SEİK tarafından belirlenen ücret karşılığında işi kabul etmekte midir? (E)

4.3. Eksperlik Görevinin İade Edilmesi

Sigorta eksperinin, ekspertiz işlemlerinin yürütülmesinde objektif kriter ve kanıtlara dayanması ve etki altında kalmadan hareket etmesi esastır.

Sigorta eksperleri, ekspertiz işlemine taraf olanlardan biri (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sözleşmeden menfaat sağlayan kişi) ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi (sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) ile 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 248'inci maddesinin birinci fıkrasında yazılı derecelerde akrabalığı veya ilişkisi ya da bir iş ortaklığı bulunduğu takdirde sigorta eksperliği görevini kabul edemezler (Kanun-Madde 22/13).

6100 sayılı Kanun hükmüne göre, sigorta eksper ile sigorta ettiren/sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler arasında;

- a) Nişanlılık ilişkisi olması,
- b) Evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi önceki evlilik ilişkisi,
- c) Altsoy veya üstsoy bağı,
- ç) Evlatlık bağı,
- d) Üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya evlilik bağı ortadan kalkmış olsa dahi kayın hısımlığı,
- e) Koruyucu aile ve onların çocukları ile koruma altına alınan çocuk ilişkisi,

bulunması halinde sigorta eksperleri eksperlik görevini kabul edemezler.

Yukarıda açıklanan şekilde bir ilişki olmasına rağmen yapılan ekspertiz işlemi sonucunda düzenlenen raporlar geçersizdir ve karşı tarafı bağlamamaktadır (Kanun-Madde 22/13).

Sigorta eksperlerinin kendilerine tevdi edilen işle ilgili olarak, taraflardan birisi ile tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenlerin veya sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi ile üçüncü dereceye kadar kan hısımlığı ya da ikinci dereceye kadar yan hısımlık ilişkisi olup olmadığını araştırması ve böyle bir durumun mevcut olması veya taraflarla bir iş ortaklığının bulunması halinde sigorta eksperliği görevini kabul etmemesi gerekmektedir.

Sigorta eksperinin tarafsızlığını etkileyen bir durumun mevcut olduğunun sonradan ortaya çıkması veya öğrenilmesi durumunda da sigorta eksperinin sigorta eksperlik görevini iade etmesi ve tarafları bu konuda bilgilendirmesi gerekmektedir.

Sigorta eksperlerinin, ekspertizi yapılacak değerlerin ve bunlara ilişkin diğer sigorta ettirilebilir menfaatlerin kendilerine ait olması ya da taraflardan biri ile ilgili bir şeyin satılması, hibe edilmesi, kiraya verilmesi, kiralanması, kullanım hakkı ve eksperlik ücreti hariç olmak üzere borç alacak ilişkisi gibi hallerin mevcut olması halinde de eksperlik görevini kabul etmemesi gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 22/2).

Tüzel kişi sigorta eksperlerinde çalışan sigorta eksperleri için de aynı durum geçerlidir (Kanun-Madde 22/13). Ancak, tüzel kişi sigorta eksperlerinde tüzel kişi eksper tarafından görevlendirilen gerçek kişi sigorta eksperleri ile taraflar arasında tarafsızlığını etkileyen bir durumun mevcut olup olmadığı önemlidir. Eksperlik şirketinde çalışan diğer gerçek kişi sigorta eksperleri ile ekspertiz işlemine taraf olanlar arasında yukarıda açıklanan şekilde ilişki olması durumunda ekspertiz işleminin iade edilmesi zorunlu değildir. Ancak, böyle bir durumda da ekspertiz görevinin iade edilmesi tarafsızlık açısından daha uygun olacaktır.

Yapılan denetimde, sigorta eksperinin, tarafsızlığını tehlikeye düşürecek bir durumun mevcut olup olmadığını araştırıp araştırmadığı, böyle bir durumun mevcut olduğu durumlarda eksperlik görevini reddedip reddetmediği, tarafsızlığını etkileyen bir durumun sonradan ortaya çıkması veya anlaşılması halinde görevi iade edip etmediği ve görevi reddettiği durumlarda görevi kabul etmediğini gecikmeksizin kendini tayin eden tarafa bildirip bildirmediği araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

4.3.1. Gerçek kişi sigorta eksperleri, ekspertiz işleminin yürütülmesinde objektif kriter ve kanıtlara dayanmakta ve etki altında kalmadan hareket etmekte midir? (E)

4.3.2. Gerçek kişi sigorta eksperleri, kendine tevdi edilen işle ilgili olarak, taraflardan birisi ile tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenlerin mevcut olup olmadığını araştırmakta mıdır? (E)

4.3.3. Gerçek kişi sigorta eksperleri, ekspertiz işlemine taraf olanlardan biri (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sözleşmeden menfaat sağlayan kişi) ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi (sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) ile 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 248'inci maddesinin birinci fıkrasında yazılı derecelerde akrabalığı veya ilişkisi ya da bir iş ortaklığı bulunduğu takdirde sigorta eksperliği görevini kabul etmemekte ve iade etmekte midir? (E)

4.3.4. Gerçek kişi sigorta eksperleri, tarafsızlığını etkileyen bir durumun mevcut olduğunun sonradan ortaya çıkması veya öğrenilmesi durumunda eksperlik görevini iade etmekte ve tarafları bu konuda bilgilendirmekte midir? (E)

4.3.5. Gerçek kişi sigorta eksperleri, ekspertizi yapılacak değerlerin ve bunlara ilişkin diğer sigorta ettirilebilir menfaatlerin kendine ait olması ya da taraflardan biri ile ilgili bir

şeyin satılması, hibe edilmesi, kiraya verilmesi, kiralınması, kullanım hakkı ve eksperlik ücreti hariç olmak üzere borç alacak ilişkisi gibi hallerin mevcut olması halinde eksperlik görevini kabul etmemekte ve iade etmekte midir? (E)

4.3.6. Gerçek kişi sigorta eksperleri, çalıştığı tüzel kişi sigorta eksperlik şirketinde çalışan diğer gerçek kişi sigorta eksperleri ile ekspertiz işlemine taraf olanlar arasında tarafsızlığı şüpheye düşürecek önemli nedenler bulunduğu durumlarda da ekspertiz işlemi iade etmeyi tercih etmekte midir? (E)

4.4. Ekspertiz İşlemine Başlama

Sigorta eksperleri, sigorta şirketleri tarafından kendilerine teklif edilen işi herhangi bir sebep göstermeksizin reddedebilirler. Ancak, mücbir nedenler ve umulmayan haller hariç olmak üzere en geç üç iş günü içinde işi kabul edip etmediğini, işi teklif edene yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bildirimde bulunmayan ya da süre tamamlanmadan önce ekspertiz faaliyetine başlayan sigorta eksperleri, işi kabul etmiş sayılır (Kanun-Madde 22/18).

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, 2013/7 sayılı Genelge kapsamında atanan sigorta eksperleri, Kanunun 22'nci maddesinin onsekizinci fıkrası uyarınca kendisine teklif edilen işi kabul edip etmediğini en geç 3 iş günü içinde Sistem üzerinden bildirmediği takdirde işi kabul etmiş sayılır. (Genelge-Sayı 2013/7) Atanan eksper, poliçeyi üreten sigorta şirketine hangi poliçeyle ilgili göreve atandığı bilgisini Merkez üzerinden iletmek zorundadır. Sistem üzerinden atanan eksper sigortalı tarafından girilen bilgilere ek olarak Merkez tarafından belirlenen bilgileri de girerek ekspertiz işlemlerine başlayabilir. Bu işlemleri tamamlamayan eksper göreve başlayamaz. (Genelge-Sayı 2013/7)

Sigorta şirketi kendisine sistem üzerinden bilgi iletilmesinden en geç 1 iş günü içinde atanan eksperleri kendi eksperleri olarak da kabul edip etmediğini, eksper atama hakkını kullanıp kullanmayacağını Sistem üzerinden bildirmek zorundadır. Sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sahibi olan kişi tarafından atanan eksperin sigorta şirketi tarafından da uygun bulunması halinde, sigorta şirketinin Sistem üzerinden bildiriminden ardından ekspertiz işlemlerine başlanılır. (Genelge-Sayı 2013/7)

Sigorta eksperleri, kendilerinin atanması ve görevlendirmeyi kabul etmeleri halinde ya da görevi reddetmelerinin mümkün olmadığı durumlarda gecikmeksizin ekspertiz faaliyetine başlamak zorundadırlar.

Sigorta eksperinin, ekspertiz işlemine başlamadan önce sigorta poliçesinin eksiksiz bir örneğini temin etmesi, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar tarafından yapılan bildirim (ihbar) ilişkin bilgileri edinmesi, gerekli olan diğer hazırlıkları tamamlaması ve ekspertiz işlemi için ekspertize refakat edecek kişilerden (sigortalı veya sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar ya da motorlu araçlarla ilgili sigortalarda aracın bulunduğu servis veya tamirhane yetkilileri vs.) randevu alması veya en azından haber vermesi ve gerçekleşen riziko hakkında bilgi alarak, ekspertiz faaliyetine başlamadan önce yapılması gereken işlemler varsa bunlara ilişkin bir çalışma yapılmasını talep etmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperinin görevi kabul etmediğini gecikmeksizin kendini tayin eden tarafa bildirip bildirmediği, sigorta eksperinin görevi kabul etmesi halinde ya da görevi reddetme ihtimalinin bulunmadığı durumlarda gecikmeksizin göreve başlayıp başlamadığı ile sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından

atanması halinde poliçeyi tanzim eden sigorta şirketine hangi poliçe ile ilgili olarak atanmış olduğunu bildirip bildirmediği, ekspertiz işlemlerine başlamadan önce gerekli hazırlıkları tamamlayıp tamamlamadığı ve ekspertiz yerinde yapılması gereken hazırlıkların tamamlanmasını talep edip etmediği gibi hususlar araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

4.4.1. Sigorta eksperini, sigorta şirketi tarafından kendine teklif edilen işi kabul edip etmediğini, mücbir nedenler ve umulmayan haller hariç olmak üzere en geç üç iş günü içinde işi teklif edene yazılı olarak bildirmekte midir? (E) Sigorta eksperini, üç günlük süre içinde bildirimde bulunmadığı durumlarda işi kabul etmiş olarak ekspertiz faaliyetine başlamakta mıdır? (E)

4.4.2. Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, 2013/7 sayılı Genelge kapsamında atanan sigorta eksperini, sigortalı tarafından girilen bilgilere ek olarak Merkez tarafından belirlenen bilgileri de girerek ekspertiz işlemlerine başlamakta mıdır? (E) Sigorta eksperini, Merkez tarafından belirlenen işlemleri tamamlamayan eksper göreve başlamakta mıdır? (H)

4.4.3. Sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sahibi olan kişi tarafından atanan ve sigorta şirketi tarafından da uygun bulunan eksper, sigorta şirketinin Sistem üzerinden bildiriminden ardından ekspertiz işlemlerine başlamakta mıdır? (E)

4.4.4. Sigorta eksperini, kendisinin atanması ve görevlendirmeyi kabul etmesi halinde ya da görevi reddetmesinin mümkün olmadığı durumlarda gecikmeksizin ekspertiz faaliyetine başlamakta mıdır? (E)

4.4.5. Sigorta eksperini, ekspertiz işlemine başlamadan önce sigorta poliçesinin eksiksiz bir örneğini temin etmekte, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar tarafından yapılan bildirimde (ihbar) ilişkin bilgileri edinmekte, gerekli olan diğer hazırlıkları tamamlamakta ve ekspertiz işlemi için ekspertize refakat edecek kişilerden (sigortalı veya sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar ya da motorlu araçlarla ilgili sigortalarda aracın bulunduğu servis veya tamirhane yetkilileri vs.) randevu almakta veya en azından haber vermekte ve gerçekleşen riziko hakkında bilgi alarak, ekspertiz faaliyetine başlamadan önce yapılması gereken işlemler varsa bunlara ilişkin bir çalışma yapılmasını talep etmekte midir? (E)

4.5. Eksperin Görevinin ve Çalışma Şartlarının Açıklanması

Sigorta eksperlerinin, özellikle sigorta şirketi tarafından atanmaları halinde, ekspertiz işlemine fiilen başlamadan önce, duruma göre sigorta ettiren, sigortalı veya zarar görene ya da ekspertiz faaliyetinin gerçekleştirildiği mekânda bulunan ve ekspertiz işlemine taraf olan kişilere sigorta eksperlik belgesini ibraz etmesi ve;

- Riskin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktar, tutar ve nedenlerini tespit etmek üzere atandığını,
- Kendisini tayin eden taraftan bağımsız olarak çalıştığını ve tarafsız olarak görev yaptığını,
- Görevinin sadece riskin gerçekleşme nedenleri ile ortaya çıkan kayıp ve zararın miktar ve tutarını tespit etmekten ibaret olduğunu,
- Kayıp ve hasar miktar veya tutarını tespit etmek üzere yapacağı işlemlerin (tespit işlemi, sökme veya onarıma başlama, enkaz kaldırma vs.) gerçekleşen riskin sigorta teminatı kapsamında olduğu ya da tazminatın sigorta şirketi tarafından ödeneceği anlamına gelmediğini,
- Tazminatın ödenip ödenmeyeceğine daha sonra sigorta şirketi tarafından karar verileceğini,

- Tespit edeceği kayıp veya hasar tutarının ödenecek tazminat tutarından farklılık arz edebileceğini,
- Riskin teminat kapsamında olması halinde ödenecek tazminat tutarının ekspertiz raporunun teslim edilmesinden sonra sigorta şirketi tarafından belirleneceğini, açıkça ifade etmesi gerekmektedir.

Sigorta eksperleri, ekspertiz işlemi esnasında, gerçekleşen riskin sigorta teminatı kapsamında olmadığı, tazminat talebinin sigorta şirketi tarafından reddedilmesi için haklı nedenlerin mevcut olduğu ya da tazminat talebinin reddedilmesini gerektirecek kuvvetli emarelerin bulunduğu sonucuna ulaşması halinde, karşı tarafa (tazminat talep edene) bu durumu açıklayarak, onarım veya tamir işlemlerine başlanılmaması gerektiğini, başlanması halinde sökme, takma, enkaz kaldırma, tamir, onarım veya düzeltme gibi işlemler için yapılacak giderlerin tazminat talep eden tarafından ödenmesinin gerekebileceğini gecikmeksizin açıklaması gerekmektedir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperinin ekspertiz işlemine başlamadan önce rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın neden ve miktarını belirlemek üzere atanan ancak tarafsız ve bağımsız olarak çalışan bir kişi olduğunu ve ödenecek tazminat tutarının tespit edeceği kayıp veya hasar tutarından farklı olabileceğini karşı tarafa açıkça belirtmekte olup olmadığı incelenir. Denetim elemanı, gerektiğinde sigorta eksperinin ekspertiz faaliyetinde bulunduğu mekanlar ile tazminat talep eden adına ekspertiz faaliyetine iştirak eden kişiler nezdinde de inceleme ve araştırma yapar ve ekspertiz işlemlerine gözlemci olarak iştirak eder.

Kontrol Listesi

4.5.1. Sigorta eksperini, özellikle sigorta şirketi tarafından atanması halinde, ekspertiz işlemine fiilen başlamadan önce, sigorta ekspertiz faaliyetine tazminat talep eden adına katılan kişilere kendisinin, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarların neden ve miktarını belirlemek üzere atanan ancak bağımsız olarak çalışan bir kişi olduğunu ve ödenecek tazminat tutarının tespit edeceği kayıp veya hasar tutarından farklı olabileceğini ya da ekspertiz işleminin yapılmasının tazminatın sigorta şirketi tarafından ödeneceği anlamına gelmediğini açıkça belirtmekte midir? (E)

4.5.2. Sigorta eksperini, ekspertiz işlemi esnasında, gerçekleşen riskin sigorta teminatı kapsamında olmadığı, tazminat talebinin sigorta şirketi tarafından reddedilmesi için haklı nedenlerin mevcut olduğu ya da tazminat talebinin reddedilmesini gerektirecek kuvvetli emarelerin bulunduğu sonucuna ulaştığı durumlarda karşı tarafa (tazminat talep edene) bu durumu açıklamakta ve onarım veya tamir işlemlerine başlanılmaması gerektiğini, başlanması halinde sökme, takma, enkaz kaldırma, tamir, onarım veya düzeltme gibi işlemler için yapılacak giderlerin tazminat talep eden tarafından ödenmesinin gerekebileceğini açıklamakta mıdır? (E)

4.6. Uzman Tayini ve Uzman Çalıştırma

Sigorta eksperleri, ihtiyaç duymaları halinde ekspertiz işlemlerinde, konusunda kendisini kanıtlamış uzmanlardan yararlanabilirler. Ancak, sigorta eksperlerinin uzman görevlendirmelerinde, görevlendirilen uzmanların işe başlamasından önce kimlikleri ile uzmanlık konularını kendilerini tayin eden tarafa (sigorta şirketi veya sigortalı ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) yazılı olarak bildirmeleri ve yapacakları ekspertiz incelemelerinde uzmanları yanlarında buldurmalarını gerekmektedir. Aksi durumda, uzman olarak tayin edilen kişilerin tespitleri geçerli sayılmayacak, raporda adlarına yer

verilemeyecek ve kendilerine ödenecek ücretler ekspertiz ücretine dâhil edilemeyecektir (Yönetmelik-Madde 18/1).

Sigorta eksperini tayin eden tarafın ayrıca uzman tayin etmesi de mümkündür. Bu durumda, tayin edilen uzmanların kimliği tayin eden tarafından yazılı olarak sigorta eksperlerine bildirilmelidir. Ancak, sigorta eksperini tayin eden tarafça görevlendirilen uzmanların çalışma ve tespitleri Yönetmelik kapsamında değerlendirilmemekte ve kendilerine yapılan ödeme ekspertiz ücretine dâhil edilememektedir (Yönetmelik-Madde 18/2).

Sigorta eksperlerinin kendisi, sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan ya da sigorta şirketi tarafından uzman tayin edilmesi işlemi, gerçekleşen riziko nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarlar için sigorta eksperinin görevlendirilmesinden sonra veya sigorta eksperinin atanması ile eş zamanlı olarak yapılması gereken bir işlemdir (Sektör Duyurusu-Sayı 2008/35).

Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin ya da sigorta şirketlerinin, sigorta eksperini görevlendirmeksizin uzman tayin etmeleri mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, sigorta sözleşmesine taraf olan kişilerin hasar tespitlerinde mevzuatta öngörülen şekilde belirlenmiş olan sigorta eksperlerinden yararlanmaları ve bunların dışında mevzuata uygun olmayan usulleri kullanmamaları gerekmektedir. (2008/35 sayılı Sektör Duyurusu)

Uzman olarak tayin edilecek kişilerin, gerçekleşen riziko konusunda yeteri kadar bilgi ve deneyim sahibi olması ve bu durumu geçerli bir belge ile belgelendirebiliyor olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda, gerçekleşen rizikonun dâhil olduğu sigorta branşında ruhsat sahibi olmak şartıyla, ekspertiz işlemini gerçekleştiren eksper dışında başka bir sigorta eksperinin uzman olarak tayin edilmesi mümkündür.

Sigorta eksperleri, sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan ya da sigorta şirketi tarafından tayin edilen uzmanların, ekspertiz işlemine başlamadan önce uzman olarak görevlendirildiklerinin, uzmanlık alanlarının ve gerektiğinde uzmanlık konularına ilişkin belgelerin ekspertiz faaliyetine refakat eden karşı tarafa açıkça belirtilmesi veya ibraz edilmesi gerekmektedir.

Sigorta eksperleri, kendi tayin ettikleri uzmanların, ekspertiz faaliyetine uzman sıfatıyla katıldıklarının ve uzmanlık alanları ile belgelerinin karşı tarafa belirtilmesinden/ibraz edilmesinden bizzat sorumludurlar. Sigorta eksperlerinin, uzmanların yetkili ve görevlendirilmiş bir sigorta eksperini gibi algılanmasına neden olabilecek hareketlerden kaçınmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ekspertiz işleminde sigorta eksperine yardımcı olmak üzere uzman görevlendirilmesi halinde, görevlendirme ve bildirim işlemlerinde yukarıda açıklanan hususlara riayet edilip edilmediği, görevlendirilen uzmanların konu hakkında gerekli bilgi ve deneyime sahip olup olmadığı, uzmanların görevlendirilme amacı ile uzmanlık konularının ekspertiz esnasında karşı tarafa açıkça belirtilip belirtilmediği ve yanlış anlaşılmalara neden olabilecek hareketlerden kaçınıp kaçınmadıkları gibi hususlar incelenir. Denetim elemanı, uzman tayin edilmiş olan ekspertiz işlemleri ile ilgili olarak gerektiğinde sigorta eksperinin ekspertiz faaliyetinde bulunduğu mekanlar ile tazminat talep eden adına ekspertiz faaliyetine iştirak eden kişiler nezdinde de inceleme ve araştırma yapar.

Kontrol Listesi

4.6.1. Sigorta eksperini, ihtiyaç duyması halinde ekspertiz işlemlerinde, konusunda kendisini kanıtlamış uzmanlardan yararlanmakta mıdır? (E)

4.6.2. Sigorta eksperini, uzman grevlendirmesinde görevlendirdiği uzmanlar işe başlamadan önce kimlikleri ile uzmanlık konularını kendini tayin eden tarafa (sigorta şirketi veya sigortalı ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişi) yazılı olarak bildirmekte ve yapacağı ekspertiz incelemelerinde uzmanları yanında bulundurmakta mıdır? (E)

4.6.3. Sigorta eksperini tayin eden tarafça ayrıca uzman tayin edilmesi durumunda, tayin edilen uzmanın kimliği tayin eden tarafından yazılı olarak sigorta eksperine bildirilmekte midir? (E)

4.6.4. Sigorta eksperini tarafından uzman olarak tayin edilen kişiler, gerçekleşen riziko konusunda yeteri kadar bilgi ve deneyim sahibi ve bu durumu geçerli bir belge ile belgelendirebiliyorlar mıdır? (E)

4.6.5. Sigorta eksperini, kendi tayin ettiği uzmanların, ekspertiz faaliyetine uzman sıfatıyla katıldıklarını ve uzmanlık alanları ile belgelerini karşı tarafa belirtmekte/ibraz etmekte midir? (E)

4.6.6. Sigorta eksperini, uzmanların yetkili ve görevlendirilmiş bir sigorta eksperini gibi algılanmasına neden olabilecek hareketlerden kaçınmakta mıdır? (E)

4.7. Stajyer Eksper alıştırılması

Müsteşarlıkça açılan eksperlik kurs ve sınavını başarı ile tamamlayan eksper adaylarının, sınav sonuçlarının Sigortacılık Eğitim Merkezi (SEGEM) tarafından duyurulmasından itibaren üç yıl içinde staja başlamak üzere SEİK'e başvurmaları gerekmektedir. SEİK başvuran adaylara en geç üç ay içinde staj planı ile ilgili bilgi verir (Yönetmelik-Madde 8/1) .

Eksperlik stajı, başvurulan branşla aynı eksperlik dalında ruhsatname sahibi ve en az beş yıl fiilen eksperlik yapmış olup talepte bulunan ve SEİK tarafından seçilecek eksperlerin yanında altı ay süreyle yapılır (Yönetmelik-Madde 8/4).

Stajyer eksperler, tek başına ekspertiz yapamazlar (Yönetmelik-Madde 8/8). Sigorta eksperini, stajyer eksperleri sadece n çalışmalar için görevlendirebilir. n alışmalar, karar verme veya değerlendirme gerektirmeyen durumların tespiti (rneğin, ölçüm yapmak, fotoğraf çekmek, tarif etmek, analiz hazırlamak, malzeme incelemek vs.) ile sınırlıdır.

Diğer yandan, sigorta eksperlerinin, ekspertiz esnasında stajyer eksperini de yanlarında bulundurmak için azami gayreti göstermeleri gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 8/9). Sigorta eksperlerinin, ekspertiz faaliyetine iştirak eden karşı tarafa, stajyer eksperlerin staj amacıyla yanlarında görev yaptıklarını ve ekspertiz faaliyetine katıldıklarını açıkça bildirmeleri ve stajyer eksperini yetkili ve görevlendirilmiş bir sigorta eksperini gibi algılanmasına neden olabilecek hareketlerden kaçınmaları gerekmektedir.

Stajyer eksperler ekspertizine katıldıkları raporlara imza atarlar. Ancak, stajyer eksperlerin imzaladığı raporlar yanlarında çalıştıkları eksperlerin imzalaması ile geçerlilik kazanır (Yönetmelik-Madde 20/5).

Yapılan denetimde, sigorta eksperinin yanında stajyer eksper çalışması halinde stajyer eksperini tek başına ekspertiz işlemi ile görevlendirilip görevlendirilmediği, sigorta eksperinin ekspertiz esnasında stajyer eksperini de yanında bulundurmaya gayret edip etmediği ve stajyer

eksperin staj amacıyla (eksper aday) olarak yanında bulunduğunu karşı tarafa tam olarak açıklayıp açıklamadığı, stajyer eksperin temsil yetkisi varmış izlenimi verip vermediği incelenir ve araştırılır.

Kontrol Listesi

4.7.1. Sigorta eksper, stajyer eksper çalıştırması halinde ekspertiz esnasında stajyer eksper de yanında bulundurmak için azami gayreti göstermekte midir? (E)

4.7.2. Sigorta eksper, ekspertiz faaliyetine iştirak eden karşı tarafa, stajyer eksperlerin staj amacıyla yanlarında görev yaptıklarını ve ekspertiz faaliyetine katıldıklarını açıkça bildirmekte ve stajyer eksperin yetkili ve görevlendirilmiş bir sigorta eksper gibi algılanmasına neden olabilecek hareketlerden kaçınmakta mıdır? (E)

4.7.3. Sigorta eksper, yanında çalıştırdığı stajyer eksperlere tek başına ekspertiz işlemi yaptırmakta mıdır? (H)

4.7.4. Sigorta eksper, stajyer eksperlere ekspertizine katıldıkları raporlara kendisi ile birlikte imza attırmakta mıdır? (E)

4.8. Ekspertiz Faaliyetinin Yürütülmesi

Sigorta eksperleri, sigorta poliçesi ile teminat altına alınan risklerin gerçekleşmesi sonucu ortaya çıkan kayıp veya hasarın neden ve niteliği ile miktarını belirlemek üzere atanmaları halinde mümkün olan en kısa sürede işi tamamlamak ve tespit edilen kayıp veya hasar miktarını ve nedenlerini kendilerini tayin eden tarafa bildirmek zorundadırlar.

Sigorta eksperleri, özellikle büyük tutarlı kayıp veya hasarlarda, gerekli gördükleri takdirde tarafların yetkililerini incelemeye çağırabilirler (Yönetmelik-Madde 17/2).

Sigorta eksperleri, kendisinden talep edilen ekspertiz faaliyetini şahsen yapmakla yükümlüdürler. Ekspertiz, stajyer eksperleri sadece ön çalışmalar için görevlendirebilir. Ön çalışmalar, karar verme veya değerlendirme gerektirmeyen durumların tespiti (Örneğin, ölçüm yapmak, fotoğraf çekmek, tarif etmek, analiz hazırlamak, malzeme incelemek vs.) ile sınırlıdır.

Sigorta eksperleri, kayıp veya hasar tespit çalışmalarında, mevzuata dayanarak, ilgililerden, sigorta sözleşmesinin aslı veya suretini ve ilgili belge ve defterlerin kendilerine ibraz edilmesini isteyebilirler ve belgelerden suret alabilirler (Yönetmelik-Madde 17/3).

Sigorta şirketlerinin, sigorta aracılarının, sigortalıların ve konu ile ilgili tarafların, sigorta şirketi ya da sigortalı tarafından tayin edilmiş olmasına bakılmaksızın, eksperlerin bağımsız ve tarafsız olarak görev yapmalarına yardımcı olmaları esastır (Yönetmelik-Madde 17/3).

Sigorta eksperleri, sigorta konusu risklerden birinin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktarını ve nedenlerini tespit için tazminat talep eden tarafla, onarım, tamir veya düzeltme gibi işlemleri yapacak kişilerle ya da özellikle motorlu araçlarla ilgili sigortalarda aracın tazminat talep eden tarafından teslim edildiği servisle hasar tutarı ve onarım bedeli konusunda mutabakat sağlanmış olup olmadığına bakılmaksızın sigorta konusu eşyanın riskin gerçekleşmesinden önceki haline getirilebilmesinin maliyetine ve meydana gelen kayıp veya hasarın tutarına ilişkin piyasada fiyat araştırması yapabilmektedirler.

Sigorta eksperleri tarafından piyasada fiyat veya onarım bedeli araştırması yapılmasında, tamir veya onarım için yapılacak işlemle ilgili olarak en az bir yerden fiyat veya bedel teklifi almaları gerekmektedir. Ancak, sigorta eksperleri tarafından bu amaçla alınacak tekliflerde, riskin gerçekleşmesi sonucu zarar gören eşyanın eski haline getirilmesi için yapılacak işlemlerin, değişmesi veya kullanılması gereken malzeme ve parçalar ile bunların özelliklerinin ve yapılacak işçiliklerin ayrıntılı şekilde belirtilmesi ya da sigorta eksperleri tarafından bu konuda hazırlanacak detaylı bir tespit listesini (yapılacak işlemler, onarılması veya değiştirilmesi gereken parçalar ve özellikleri, işçilikler vs.) kaynak göstererek fiyat teklifi alınması gerekmektedir. Sigorta eksperlerinin yeterli bilgileri içermeyen ya da yapılacak işlemleri belirtmeden sadece tutar içeren teklifleri (*örneğin, ... plaka nolu aracın onarımını ... TL'ye yapmayı kabul ediyorum veya ... adresindeki gayrimenkulün tamiratını ... TL'ye yapmayı kabul ediyorum* gibi) dikkate almamaları gerekmektedir.

Özellikle motorlu araçlarla ilgili sigortalar kapsamında gerçekleşen riskler sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarın tam olarak tespit edilebilmesi için sigortaya konu veya zarar gören eşyanın veya mekanın boşaltılması, temizlenmesi, eşyaların sökülmesi, onarım veya tamirine başlanması, enkazın kaldırılması ya da fiyat araştırılması gibi işlemlere ihtiyaç duyulabilmektedir. Ancak, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle hasar gören veya zarara uğrayan eşya ile ilgili belirtilen işlemlerin (sökme ve onarım gibi) yapılmaya başlanması, tazminat talep eden tarafta, meydana gelen kayıp ve hasarın sigorta şirketi tarafından ödeneceği ve bu nedenle kesin hasar tutarını belirlemek üzere söz konusu işlemlerin yapıldığı yönünde bir izlenim uyandırabilmektedir. Bu nedenle, sigorta eksperlerinin, yapılan işlemlerin sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarın tam olarak tespit edilmesi amacıyla yapıldığını ve söz konusu işlemlere başlanılmasının tazminatın sigorta şirketi tarafından ödeneceği anlamına gelmediğini ve tazminatın ödenip ödenmeyeceğine daha sonra sigorta şirketi tarafından karar verileceğini açıkça belirtmeleri gerekmektedir.

Sigorta konusu rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın tutarının, sigorta bedelini (enflasyon oranı varsa uygulandıktan sonra bulunan değer) ya da sigorta konusu eşyanın rayiç değerini aşması halinde ya da sigorta konusu menfaatin (hasarsız ve hasarlı haliyle) piyasa değerinin tespit edilmesi gereken durumlarda sigorta eksperlerinin sigorta konusu eşyanın piyasa değerini, eşyanın tüm özelliklerini dikkate alarak ve bu durumu belirterek araştırmaları ve tespit etmeleri gerekmektedir. Sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin tespit edilmesinde, eşyanın marka, model, yaş, kullanım tarzı, kullanım miktarı, kalan ömrü, yıpranma durumu gibi tüm kriterleri dikkate aldıklarını raporlarında açıkça belirtmeleri ve sigorta konusu eşyanın piyasa değerine nasıl ulaştıklarını göstermeleri gerekmektedir.

Sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin araştırılmasında teklif alınan yerlerin adlarının ve alınan teklif tutarlarının ekspertiz raporlarında belirtilmesi gerekmektedir.

Yangın hasarlarında olduğu gibi sigorta konusu eşyanın bir kısmının veya tamamının zarar görmüş olması halinde ya da sigorta konusu eşyanın bir kısmının veya tamamının çalınması gibi durumlarda, sigortalının tüm defter ve kayıtlarının ve riskin gerçekleştiği mekanların incelenerek, gerektiğinde riske maruz kalan eşyanın temin edildiği kişi ve firmalarla irtibat kurularak detaylı araştırma yapılması ve tespit edilen tüm hususların hazırlanacak raporda ortaya konulması gerekmektedir.

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda onarım masraflarının sigorta konusu aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve motorlu aracın onarım kabul etmez hale geldiğinin tespit edilmesi durumunda aracın tam hasara uğradığı kabul edilir ve bu durum hazırlanan ekspertiz raporunda açıkça belirtilir (Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları-Madde 3.3.2.2). Bu durumda, sigorta eksperinin, aracın Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda hurdaya ayrılması ve hurdaya ayrıldığına dair belgenin şirkete ibraz edilmesi gerektiğini sigortalıya veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan tarafa bildirmesi gerekmektedir.

Rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle hasar gören aracın onarım masraflarının, sigorta konusu taşıtın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşsın veya aşmasın, aracın ağır hasarlı ancak onarımının mümkün olduğunun tespit edilmesi halinde, araç ağır hasarlı olarak kabul edilir ve bu durum hazırlanan ekspertiz raporunda açıkça belirtilir (Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları-Madde 3.3.2.2). Bu durumda, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından motorlu aracın tamir ettirilmeyerek sigorta bedeli veya piyasa değerinin talep edilmesi halinde, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda aracın trafikten çekilerek çekme belgesinin sigorta şirketine ibraz edilmesi gerektiği sigorta eksperini tarafından belirtilir. Ancak, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından motorlu aracın onarılmasına karar verilmesi halinde, aracın trafikten çekilmesine gerek bulunmadığından, aracın onarım tutarının sigorta eksperini tarafından tespit edilerek raporunda belirtilmesi gerekmektedir.

Rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle sigorta konusu eşyanın hasar görmesi ve onarım veya tamir bedelinin geçerli sigorta bedeli veya rayiç değeri aşmamasına rağmen, sigorta konusu eşya tam hasara uğramış gibi işlem yapılarak piyasa değerinin ödenmesi ve hasar gören eşyanın devralınarak satılmasının daha ekonomik olduğu durumlarda, sigorta eksperlerinin bu durumu raporlarında belirtmeleri gerekmele birlikte, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasar tutarını (onarım halinde gerekli olan) da tam olarak tespit etmeleri ve sigorta ettiren veya sigortadan menfaat sağlayanlar tarafından onarımın tercih edilmesi halinde onarım bedelinin tespit edilerek sigorta şirketi tarafından ödenmesine de imkân sağlayacak şekilde raporlarını tanzim etmeleri gerekmektedir.

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, hasarın tazmininde sigorta şirketi tarafından orijinal parça veya eşdeğer parça tedarikinde bulunulması halinde sigorta eksperinin, tedarik edilmesi gereken orijinal veya eşdeğer parçaların özelliklerini tam olarak tespit etmesi ve gerektiğinde ön rapor hazırlayarak ve kullanılan sistem üzerinden sigorta şirketine bildirmesi gerekmektedir. Sigorta eksperleri, sigorta şirketlerinin parça tedarik edilmesinde 2010/38 sayılı Sektör Duyurusunda yer alan düzenlemelere uyumlu hareket edebilmelerini sağlamak için rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle zarar gören motorlu araca ilişkin gerekli her türlü bilgiyi sunmak zorundadırlar. Parça tedarik işleminin doğrudan sigorta şirketleri veya hizmet aldıkları firmalar tarafından yapılması gerekmektedir.

Sigorta konusu eşya zarar görmesine rağmen bir sovtaj değerine sahip olduğunda, sigorta eksperinin sovtaj değerini araştırması ve bu durumu hazırlayacağı raporda belirtmesi gerekmektedir.

Sigorta şirketinin, tazminatı ödedikten sonra sigortalının haklarına sahip olarak rizikonun gerçekleşmesinde kusuru bulunan üçüncü şahıslara dava açma veya başvurma hakkının bulunduğu durumlarda, sigorta eksperinin bu durumu raporunda belirtmesi ve

sigorta şirketinin rücu etmesine imkân sağlayan bilgi ve belgeleri temin ederek raporunun ekinde sunması gerekmektedir.

Sigorta bedelinin sigorta değerine eşit olmaması nedeniyle eksik veya aşkın sigortanın mevcut olması, sigorta ettirenin ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin yükümlülüklerini (beyan, bilgi verme ve araştırma yapılmasına izin verme, zararı önleme, azaltma ve sigorta şirketinin rücu haklarını koruma, değişiklikleri ve rizikonun gerçekleştiğini bildirim) ihlal etmesi, sovtajın mevcut olması, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan tarafından koruma tedbirleri alınması için harcama yapılması, mutabakatlı değer esasına göre yapılan sigortalarda taksenin veya umulan karın aşırı derece fahiş olması gibi durumların bulunduğunu tespit etmesi halinde sigorta eksperlerinin bu durumları gerekçeleri ile birlikte raporlarında belirtmeleri ve varsa ilgili belgeleri raporlarının ekinde sigorta şirketlerine sunmaları gerekmektedir.

Sigorta eksperleri, incelemeleri sırasında, kayıp veya hasar miktarını en aza indirebilecek kurtarma imkânının bulunduğunu tespit etmeleri halinde, kurtarma çalışmalarının başlatılması için durumu ilgililere derhal bildirmekle yükümlüdürler (Yönetmelik-Madde 19/1).

Sigorta eksperleri, gerek milli servetin gerek çevrenin ve üçüncü kişilerin korunması ve bilgilendirilmesi açısından;

a) Çevreye verilebilecek zararın durdurulması veya azaltılmasını teminen büyük hasarları,

b) Onarımın usulüne uygun yapıp yapılmadığının tespitini teminen hayati önemi haiz onarımları ve pert edilecek araçları

önlem alınmak üzere ilgili kurumlara veya bu kurumlara ileilmek üzere SEİK'e bildirmek zorundadırlar (Yönetmelik-Madde 19/2).

Yapılan denetimde sigorta eksperlerinin ekspertiz işlemlerini yukarıda açıklanan esaslara uygun olarak yerine getirip getirmediği araştırılır. Denetim elemanı, gerektiğinde sigorta eksperinin ekspertiz faaliyetinde bulunduğu mekanlar ile tazminat talep eden adına ekspertiz faaliyetine iştirak eden kişiler nezdinde de inceleme ve araştırma yapar ve ekspertiz işlemlerine gözlemci olarak iştirak ederek yukarıda açıklanan esaslara uygun hareket edilip edilmediğini bizzat gözlemler.

Kontrol Listesi

4.8.1.Sigorta eksperleri, sigorta ile teminat altına alınan riskin gerçekleşmesi sonucu ortaya çıkan kayıp veya hasarın neden ve niteliği ile tutarını belirlemek üzere atanması halinde mümkün olan en kısa sürede işi tamamlamakta ve tespit edilen kayıp veya hasar tutarını ve nedenlerini kendini tayin eden tarafa bildirmekte midir? (E)

4.8.2. Sigorta eksperleri, kendinden talep edilen ekspertiz faaliyetini şahsen yapmakta mıdır? (E)

4.8.3. Sigorta eksperleri, yanında çalıştırdığı stajyer eksperleri sadece ön çalışmalar için görevlendirmekte midir? (E)

4.8.4. Sigorta eksperleri, sigorta konusu risklerden birinin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın tutarını tespit ya da sigorta konusu eşyanın riskin gerçekleşmesinden önceki haline getirilebilmesinin maliyetinin hesaplanabilmesi için piyasada fiyat araştırması yapmakta mıdır? (E)

4.8.5. Sigorta eksperisi tarafından piyasada fiyat veya onarım bedeli araştırması yapılmasında, tamir veya onarım için yapılacak işlemle ilgili olarak birden fazla fiyat veya bedel teklifi alınmakta mıdır? (E)

4.8.6. Sigorta eksperisi, fiyat ve onarım bedeli araştırması kapsamında, riskin gerçekleşmesi sonucu zarar gören eşyanın eski haline getirilmesi için yapılacak işlemleri, değişmesi veya kullanılması gereken malzeme ve parçalar ile bunların özelliklerini ve onarım için yapılması gereken işçilikleri ayrıntılı şekilde belirterek piyasadaki teklif almakta ya da açıklanan özellikleri içerecek şekilde hazırlanan onarım veya fiyat tekliflerini (onarılması ve değiştirilmesi gereken parçalar ve özellikleri, yapılacak işçilikler vs.) dikkate almakta mıdır? (E)

4.8.7. Sigorta eksperisi, yeterli bilgi içermeyen ya da yapılacak işlemleri belirtmeden sadece tutar içeren teklifleri fiyat ve onarım araştırmasında dikkate almakta mıdır? (H)

4.8.8. Sigorta eksperisi, riskin gerçekleşmesi üzerine yapılan ekspertiz faaliyeti kapsamındaki çalışmaların (zarar gören eşya veya mekanın boşaltılması, eşyanın sökülmesi, onarım veya tamirine başlanması, enkazın kaldırılması ya da fiyat araştırılması gibi) sigorta konusu riskin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarın tam olarak tespit edilmesi amacıyla yapıldığını, yapılan işlemlerin tazminatın sigorta şirketi tarafından ödeneceği anlamına gelmediğini ve tazminatın ödenip ödenmeyeceğine daha sonra sigorta şirketi tarafından karar verileceğini açıkça belirtmekte midir? (E)

4.8.9. Sigorta eksperisi, sigorta konusu eşyanın hasarlı haldeki veya riskin gerçekleşmesinden önceki piyasa değerinin tespit edilmesi gereken durumlarda eşyanın tüm özelliklerini dikkate alarak ve belirterek araştırma yapmakta ve fiyat teklifi almakta mıdır? (E)

4.8.10. Sigorta eksperisi, sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin tespit edilmesinde, eşyanın marka, model, yaş, kullanım tarzı, kullanım miktarı, kalan ömrü, yıpranma durumu gibi tüm kriterleri dikkate aldığı raporlarında açıkça belirtmekte ve sigorta konusu eşyanın piyasa değerine nasıl ulaştığını göstermekte midir? (E)

4.8.11. Sigorta eksperisi, sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin araştırılmasında teklif aldığı yerlerin adlarını ve alınan teklif tutarlarını ekspertiz raporlarında açıkça belirtmekte midir? (E)

4.8.12. Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda onarım masraflarının sigorta konusu aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve motorlu aracın onarım kabul etmez hale geldiği durumlarda sigorta eksperisi aracın tam hasara uğramış olduğunu raporunda açıkça belirtmekte midir? (E) Aracın tam hasara uğramış olması halinde sigorta eksperisi, aracın Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda hurdaya ayrılması ve hurdaya ayrıldığına dair belgenin şirkete ibraz edilmesi gerektiğini sigorta ettirene veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan tarafa bildirmekte midir? (E)

4.8.13. Sigorta eksperisi, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle hasar gören aracın ağır hasarlı ancak onarımının mümkün olduğu durumlarda bu durumu ekspertiz raporunda açıkça belirtmekte midir? (E)

4.8.14. Riske maruz kalan aracın ağır hasarlı olması ve sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından onarım yapılmaması ve sigorta bedeli veya piyasa değerinin talep edilmesi halinde, sigorta eksperisi tarafından, Karayolları Trafik Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda aracın trafikten çekilerek çekme belgesinin sigorta şirketine ibraz edilmesi gerektiğini tazminat alacaklısına belirtmekte midir? (E)

4.8.15. Riske maruz kalan aracın ağır hasarlı olması, ancak sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından onarımının talep edilmesi halinde aracın onarım tutarı sigorta eksperisi tarafından tespit edilmekte ve raporda belirtilmekte midir? (E)

4.8.19. Rizikonun gerçekleşmesi halinde sigorta konusu eşya tam veya ağır hasarlı olmamasına rağmen onarım veya tamir bedeli yerine sigorta konusu eşya tam hasara uğramış

gibi işlem yapılarak sigorta bedeli veya piyasa değerinin ödenmesinin daha ekonomik olduğu durumlarda, sigorta eksperisi bu durum ile birlikte ortaya çıkan kayıp veya hasar (onarım halinde gerekli olan) tutarını tam olarak tespit ederek raporunda belirtmekte, ayrıca sigorta ettiren veya sigortadan menfaat sağlayanlar tarafından onarımın tercih edilmesi halinde sigorta şirketi tarafından onarım tutarının ödenmesine imkân sağlayacak şekilde raporunu tanzim etmekte midir? (E)

4.8.20. Sigorta eksperisi, motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, hasarın tazmininde sigorta şirketi tarafından orijinal parça veya eşdeğer parça tedarikinde bulunulması halinde, tedarik edilmesi gereken parçaların özelliklerini tam olarak tespit etmekte ve gerektiğinde ön rapor hazırlayarak ve kullanılan sistem üzerinden sigorta şirketine bildirmekte midir? (E)

4.8.21. Sigorta eksperisi, sigorta şirketinin orijinal veya eşdeğer parça tedarik etmesinde 2010/38 sayılı Sektör Duyurusunda yer alan düzenlemelere uyumlu hareket edebilmesini sağlamak için rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle zarar gören motorlu araca ilişkin gerekli her türlü bilgiyi sigorta şirketine sunmakta mıdır? (E)

4.8.22. Sigorta eksperisi, motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, sigorta şirketi tarafından orijinal parça veya eşdeğer parça tedarikinde bulunulması halinde parça tedarik işlemine aracılık etmekte ya da parça tedarikinde rol almakta mıdır? (H) Parça tedariki doğrudan sigorta şirketi ya da hizmet aldığı firmalar tarafından yapılmakta mıdır? (E)

4.8.23. Sigorta eksperisi, sigorta konusu eşya zarar görmesine rağmen bir sovtaj değerine sahip olduğunda sovtaj değerini araştırmakta ve bu durumu raporunda belirtmekte midir? (E)

4.8.24. Sigorta şirketinin tazminatı ödedikten sonra sigortalının haklarına sahip olarak rizikonun gerçekleşmesinde kusuru bulunan üçüncü şahıslara dava açma veya başvurma hakkı bulunan durumlarda, sigorta eksperisi bu durumu raporunda belirtmekte ve sigorta şirketinin rücu etmesine imkân sağlayan bilgi ve belgeleri temin ederek raporunun ekinde sunmakta mıdır? (E)

4.8.25. Sigorta bedelinin sigorta değerine eşit olmadığı, sigorta ettirenin ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerin yükümlülüklerini (beyan, bilgi verme ve araştırma yapılmasına izin verme, zararı önleme, azaltma ve sigorta şirketinin rücu haklarını koruma, değişiklikleri ve rizikonun gerçekleştiğini bildirim) ihlal ettiği, sovtajın mevcut olduğu, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan tarafından koruma tedbirleri alınması için harcama yapılması gerektiği, mutabakatlı değer esasına göre yapılan sigortalarda taksenin veya umulan karın aşırı derece fahiş olduğu gibi durumlarda sigorta eksperisi bu durumları gerekçeleri ile birlikte raporunda belirtmekte ve varsa ilgili belgeleri raporunun ekinde sigorta şirketine sunmakta mıdır? (E)

4.8.26. Sigorta eksperisi, ekspertiz incelemesi esnasında, riskin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasar miktarını en aza indirebilecek kurtarma imkânının bulunduğu durumlarda, kurtarma çalışmalarının başlatılması için durumu ilgililere derhal bildirmekte midir? (E)

4.8.27. Sigorta eksperisi, çevreye verilebilecek zararın durdurulması veya azaltılmasını teminen büyük hasarları ve onarımın usulüne uygun yapıp yapılmadığının tespitini teminen hayati önemi haiz onarımları ve pert edilecek araçları önlem alınmak üzere ilgili kurumlara veya bu kurumlara iletilmek üzere SEİK'e bildirmekte midir? (E)

4.9. Mutabakatname ve Anlaşmazlık Tutanağı Hazırlanması

Sigorta eksperisi ile tazminat talep eden ya da onun adına hareket eden, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle zarar gören eşyayı eski haline getirmede görev üstlenen veya bu işlemi bizzat gerçekleştiren kişiler arasında, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktarı (adet) ve tutarı üzerinde mutabakat sağlanması halinde sigorta

eksperinin hem yapılacak işlemleri hem de bu işlemler için yapılması gereken ödeme tutarını içeren yazılı bir mutabakatname düzenlemesi ve kendisi ile mutabakat yapılan kişi tarafından imzalanmasını sağlayarak, hazırlayacağı rapor ekinde kendini tayin eden tarafa sunması gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 20/2).

Uygulamada sigorta eksperlerinin genellikle rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle yapılacak işlemler veya onarım tutarı üzerinde mutabakat sağlanıp sağlanmadığını bir cümle ile raporlarında ifade ettikleri ya da rapor formatında yer alan ilgili seçeneği işaretlemek suretiyle belirttikleri görülmektedir. Ancak, Yönetmelik hükmü gereği sigorta eksperleri tarafından mutabakatnamenin yazılı olarak düzenlenmesi ve yapılacak işlemler, değişmesi gereken parçalar ve bu işlemler karşılığı olan tutarın belirtilmesi, ayrıca taraflarca imzalı nüshasının ekspertiz raporu ekine konulması gerekmektedir.

Sigorta eksperleri ile tazminat talep eden veya onun adına hareket eden ya da rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle zarar gören eşyayı eski haline getirmede görev alan veya bu işlemi bizzat gerçekleştiren kişiler arasında, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktarı (adet) ve tutarı üzerinde mutabakat sağlanamaması ya da kısmi mutabakat sağlanması (örneğin, motorlu araçlarla ilgili bir sigortada onarımı ve/veya değişmesi gereken parçalar konusunda mutabakat sağlanmış olmasına rağmen değişecek parçaların değerleri ya da işçilik giderleri konusunda mutabakat sağlanamaması gibi) halinde mutabakat sağlanan ve sağlanamayan konuların hazırlanacak belgede ayrıntılı olarak belirtilmesi ve tarafların talep ettiği ya da uygun gördüğü işlemler ile bedellerinin ayrı ayrı gösterilmesi gerekmektedir.

Sigorta eksperinin, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarlarla ilgili olarak hiçbir konuda mutabakat sağlayamaması halinde anlaşmazlık tutanağı düzenlemesi (Yönetmelik-Madde 20/2) ve tazminat talep eden ya da onarımı gerçekleştirecek olanın taleplerine anlaşmazlık belgesinde ve ekspertiz raporunda açıkça yer vermesi gerekmektedir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerince rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarı ve yapılması gereken işlemler ile tutarı konusunda mutabakat işlemi yapılıp yapılmadığı, tam veya kısmi mutabakat sağlanması halinde mutabakatnamenin, mutabakat sağlanamaması halinde ise anlaşmazlık zaptının düzenlenmiş ve rapora eklenmiş olup olmadığı, kısmi mutabakat veya tam mutabakatsızlık halinde mutabakat sağlanamayan hususların raporda veya mutabakat/anlaşmazlık belgesinde açıkça belirtilmiş olup olmadığı ile karşı tarafın taleplerine hazırlanan raporda açıkça yer verilmiş olup olmadığı araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

4.9.1. Sigorta eksperleri ile tazminat talep eden ya da onun adına hareket eden, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle zarar gören eşyayı eski haline getirmede görev üstlenen veya bu işlemi bizzat gerçekleştiren kişiler arasında, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktarı (adet) ve tutarı üzerinde mutabakat sağlanması halinde sigorta eksperleri hem yapılacak işlemleri hem de bu işlemler için yapılması gereken ödeme tutarını içeren yazılı ve her iki tarafça imzalı bir mutabakatname düzenlemekte ve rapor ekinde kendini tayin edene tarafa sunmakta mıdır? (E)

4.9.2. Sigorta eksperleri tarafından mutabakatname yazılı olarak düzenlenmekte, yapılacak işlemler, değişmesi gereken parçalar ve bu işlemler karşılığı olan tutar belirtilmekte, ayrıca taraflarca imzalı nüshası ekspertiz raporu ekine konulmakta mıdır? (E)

4.9.3. Sigorta eksperisi ile tazminat alacaklısı ya da tamir veya onarımı gerçekleştirecek taraf arasında, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktarı (adet) ve tutarı üzerinde mutabakat sağlanamaması ya da kısmi mutabakat sağlanması (örneğin, motorlu araçlarla ilgili bir sigortada onarımı ve/veya değişmesi gereken parçalar konusunda mutabakat sağlanmış olmasına rağmen değişecek parçaların değerleri ya da işçilik giderleri konusunda mutabakat sağlanamaması gibi) halinde mutabakat sağlanan ve sağlanamayan konular hazırlayacağı belgede ayrıntılı olarak belirtilmekte ve tarafların talep ettiği ya da uygun gördüğü işlemler ile bedelleri ayrı ayrı gösterilmekte midir? (E)

4.9.4. Sigorta eksperisi, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarlarla ilgili olarak tazminat alacaklısı veya onarımı gerçekleştirecek taraf arasında hiçbir konuda mutabakat sağlayamaması halinde anlaşmazlık tutanağı düzenlemekte ve tazminat talep eden ya da onarımı gerçekleştirecek olanın taleplerine anlaşmazlık belgesinde ve ekspertiz raporunda açıkça yer vermekte midir? (E)

4.10. Ekspertiz Raporunun Hazırlanması ve Gönderimi

Sigorta eksperileri, ekspertiz işlemini yasal süreleri dikkate alarak mümkün olan en kısa sürede tamamlamak ve tespit edilen kayıp veya hasar miktar ve tutarını talep edilmesi halinde taraflara (sigorta şirketi, sigortalı veya zarar gören) bildirmek zorundadırlar. Ekspertiz işleminin beklenenden uzun sürmesi veya çeşitli nedenlerle nihai raporun hazırlanamaması hallerinde, sigorta eksperisinin gecikme nedenlerini de açıklayan bir ara rapor düzenlemesi ve kendisini tayin eden tarafa sunması gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 20/1).

Sigorta eksperisi, sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktar ve tutarını, nedenlerini ve niteliklerini belirlemek veya ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işler için sigorta ettiren veya tazminat talep eden diğer kişilerden gerekli bilgi ve belgeleri talep etmekle birlikte, söz konusu bilgi ve belgelerin uygun bir süre içinde temin edilememesi halinde mevcut bilgi ve belgeler doğrultusunda raporunu tanzim ederek kendini tayin eden tarafa sunması ve temin edilemeyen bilgi ve belgeler ile bunların ekspertiz işlemlerine, ortaya çıkan kayıp ve hasarın miktar ve tutarına ve kayıp veya hasarın nedenlerinin ortaya konulmasına etkisini raporlarında açıklamaları gerekmektedir.

Ekspertiz raporlarının taraflardan yazılı ya da ispatlanabilir iletişim kanallarıyla talep ettikleri bilgi ve belgelerin makul bir süre içinde temin edilmemesi durumunda, eksperler mevcut bilgi ve belgelere göre kanaatlerini oluşturarak ekspertiz raporunu tamamlayabilirler (Yönetmelik-Madde 20/3).

Sigorta eksperlerinin sigorta konusu eşyanın piyasa değerini, eşyanın tüm özelliklerini dikkate alarak ve bu durumu belirterek araştırmaları ve tespit etmeleri gerekmektedir. Sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin tespit edilmesinde, eşyanın marka, model, yaş, kullanım tarzı, kullanım miktarı, kalan ömrü, yıpranma durumu gibi tüm kriterleri dikkate aldıklarını raporlarında açıkça belirtmeleri ve sigorta konusu eşyanın piyasa değerine nasıl ulaştıklarını göstermeleri gerekmektedir.

Sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin araştırılmasında teklif alınan yerlerin adlarının ve alınan teklif tutarlarının ekspertiz raporlarında belirtilmesi gerekmektedir.

Yapılan ekspertiz işlemi sonunda, taraflarca kayıp veya hasarın miktar ve tutarı üzerinde anlaşma sağlanmış ise imzalı mutabakatnamenin, anlaşma sağlanamamış ise anlaşmazlık zaptının ekspertiz raporuna eklenmesi zorunludur (Yönetmelik-Madde 20/2).

Sigorta eksperinin, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarlarla ilgili olarak hiçbir konuda mutabakat sağlayamaması halinde bu durumu ekspertiz raporunda belirtmesi, ancak tazminat talep eden ya da onarımı gerçekleştirecek olanın taleplerine de raporunda açıkça yer vermesi gerekmektedir.

Sigorta eksperlerinin, ekspertiz işlemine konu rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarların teminat kapsamında bulunmadığına ilişkin bulgulara ulaşmaları halinde bunları hazırlayacakları raporlarda açık bir şekilde belirtmeleri ve varsa görüşlerine esas teşkil eden belgeleri raporlarına eklemeleri gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 20/4).

Stajyer eksperler ekspertize katıldıkları raporlara imza atarlar. Ancak, stajyer eksperlerin imzaladığı raporlar yanlarında çalıştıkları eksperlerin imzalaması ile geçerlilik kazanır (Yönetmelik-Madde 20/5).

Sigorta eksperinin uzman kullandığı durumlarda uzman faaliyetlerinin kapsamı ekspertiz raporunda belirtilmelidir.

Bir hasarda, birden fazla eksperlik alanını ilgilendiren hususun mevcut olması halinde, birden fazla eksper atanmış ise eksperler müşterek rapor hazırlayabilirler. Bu durumda, her bir eksperin sorumluluğu kendi alanı ile sınırlıdır.

Sigorta eksperleri, düzenledikleri raporun birer nüshasını, ekspertiz işleminin tamamlandığı tarihten itibaren en geç yedi iş günü içinde imzalı olarak kendisini tayin eden tarafa vermek zorundadırlar (Yönetmelik-Madde 20/6). Raporların bir örneği, sigortalının talebi halinde eksper veya sigorta şirketince sigortalıya verilir (Yönetmelik-Madde 20/7).

Sigorta eksperleri tarafından hazırlanan raporlara bir sayı verilir. Ön ekspertiz raporları ile kesin ekspertiz raporlarına ayrı sayı numarası verilir. Bir ekspertiz işleminde hazırlanan farklı aşamalarda tüm raporların tüm aşamalar takip edilebilecek şekilde ayrı saklanması ve buna göre bir kodlama veya sayı sistemi kullanılması gerekmektedir.

Sigorta eksperleri, raporlarını, Müsteşarlığın izni olmadan sigorta ettiren ya da sigortadan menfaat sağlayan kişiler ile sigorta şirketi dışındaki üçüncü kişilere veremezler (Yönetmelik-Madde 20/8).

Motorlu Taşıtlarla İlgili Sigortalara İlişkin Özel Durumlar (2011/16 ve 2011/19 sayılı Genelgeler)

Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Yönetmeliğinin 15'inci maddesinin beşinci fıkrası "*Eksperler raporlarını Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde SBM üzerinden hazırlamak, sigorta şirketleri ihbardan ödemenin sonuçlanmasına kadar hasara ilişkin tüm bilgileri eksiksiz vermek zorundadır.*" hükmünü, aynı maddenin altıncı fıkrası ise "*Sigorta şirketleri veya eksperler, hasarlara ilişkin olarak Müsteşarlıkça belirlenecek kayıtları Merkez veri tabanı üzerinden tutmak veya raporlamak zorundadır.*" hükmünü içermektedir.

Motorlu araçlarla ilgili sigortalar (Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, Kara Taşıtları Kasko Sigortası ve Motorlu Kara Taşıtları İhtiyari

Mali Sorumluluk Sigortası) kapsamında sigorta şirketi tarafından atanan eksperler ile 2013/7 sayılı Genelge çerçevesinde sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atanan sigorta eksperleri, görevlendirildikleri hasarlara ilişkin raporlarını aşağıdaki usul ve esaslara göre hazırlamak zorundadırlar (Genelge-Sayı 2011/16).

2013/7 sayılı Genelge kapsamında sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atanan sigorta eksperleri, görevlendirildikleri hasarlara ilişkin olarak ekspertiz raporlarını münhasıran ve öncelikle Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (SBM) veri tabanında açılan Rapor Yazım Modülünde Yönetmeliğe uygun olarak ve Yönetmelikte tayin edilen sürede düzenlemek zorundadırlar. Sigorta eksperinin sigorta şirketi tarafından görevlendirildiği hallerde, sigorta şirketleri tarafından istenildiği takdirde raporun, Yönetmeliğe uygun olarak ve anılan Yönetmelikte tayin edilen sürede, sigorta şirketlerinin kendi sistemlerinden başlamak üzere yazılması da mümkündür (Genelge-Sayı 2011/19).

Raporun düzenlenmesi esnasında sigorta eksperine hiç bir surette müdahalede bulunulamaz. Sigorta şirketinin yazılım sisteminde eksper kanaatinin serbestçe rapora yansıtılması esastır. Bu çerçevede sigorta şirketi eksper raporu yazılım sistemlerinde, sigorta eksperinin kanaatine müdahale niteliğindeki veri desenine veya işleyişe yer verilemez ve gerektiğinde sigorta eksperlerine manuel veri girişi yapması için imkân tanınır (Genelge-Sayı 2011/19).

Sigorta eksperleri, ekspertiz işlemini mümkün olan en kısa sürede tamamlarlar. Ekspertiz işleminin beklenenden uzun sürmesi veya çeşitli nedenlerle nihai raporun hazırlanamaması hallerinde, sigorta eksperleri gecikme nedenlerini de açıklayan bir ön veya ara rapor düzenlerler (Genelge-Sayı 2011/16).

Sigorta eksperleri, görevlendirildiği dosya konusu motorlu kara taşıtının hurdaya ayrılması veya trafikten çekilmesini gerektirecek şekilde hasarlandığını tespit ettikleri takdirde buna ilişkin verileri SBM'de bu amaçla açılmış veri tabanına ayrıca girmek zorundadırlar (Genelge-Sayı 2011/16).

Hazırlanan ekspertiz raporları sigorta eksperleri tarafından elektronik/mobil olarak imzalanır ve SBM veri tabanına kaydedilir. Ekspertiz raporunun SBM veri tabanına kaydedilmesiyle, Yönetmeliğinin 24'üncü maddesinde öngörülen bilgi ve belgelerin saklanması yükümlülüğü sigorta eksperleri tarafından yerine getirilmiş sayılır (Genelge-Sayı 2011/16).

2011/7 sayılı Genelge kapsamında sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atanan sigorta eksperleri tarafından hazırlanan raporlar SBM tarafından, gerekli ilave işlemlerin yapılması ve hasar tazmin sürecinin tamamlanmasını teminen ilgili sigorta şirketleri ve sigorta eksperlerinin erişimine açılır (Genelge-Sayı 2011/19).

Motorlu araçlarla ilgili sigortalar kapsamındaki sigortalarda yukarıda belirtilen yazılım sistemleri haricinde ekspertiz raporu düzenlenemez (Genelge-Sayı 2011/19).

Her iki tarafın da kendi eksperini tayin ettiği durumlarda, her iki rapor üzerinde anlaşma sağlanamaması halinde uyuşmazlık derhal Sistem üzerinden Merkeze iletilir. Bu durumda, SEİK tarafından belirlenen kıstaslar çerçevesinde Sistem tarafından hakem eksper

tain edilir. Bu durumda hakem eksper tarafından tekrar ekspertiz işlemi gerçekleştirilerek ya da mevcut ekspertiz raporları incelenerek yeni bir rapor tanzim edilir.

Yapılan denetimde, sigorta ekspertiz işlemlerini mümkün olan en kısa süre içinde tamamlayıp tamamlamadıkları ve ekspertiz raporlarını yukarıda açıklanan şekil ve sürede hazırlayarak kendilerini tain eden tarafa ve SBM'ye iletip iletmedikleri ile ekspertiz raporlarında gerekli her türlü bilgiye yer verip vermedikleri incelenir ve araştırılır.

Kontrol Listesi

4.10.1. Sigorta eksper, ekspertiz işlemini yasal süreleri dikkate alarak mümkün olan en kısa sürede tamamlamakta ve tespit edilen kayıp veya hasar miktar ve tutarını talep edilmesi halinde taraflara (sigorta şirketi, sigortalı veya zarar gören) bildirmekte midir? (E)

4.10.2. Ekspertiz işleminin beklenenden uzun sürmesi halinde, sigorta eksper gecikme nedenlerini de açıklayan bir ara rapor düzenlemekte ve kendini tain eden tarafa sunmakta mıdır? (E)

4.10.3. Sigorta eksper, ekspertiz işleminin yürütülebilmesi için sigorta ettiren veya tazminat talep eden diğer kişilerden gerekli bilgi ve belgeleri talep etmekle birlikte, söz konusu bilgi ve belgelerin uygun bir süre içinde temin edilmemesi/edilememesi halinde mevcut bilgi ve belgeler doğrultusunda raporunu tanzim ederek kendini tain eden tarafa sunmakta ve temin edilemeyen bilgi ve belgeler ile bunların ekspertiz işlemlerine, ortaya çıkan kayıp ve hasarın miktar ve tutarına ve kayıp veya hasarın nedenlerinin ortaya konulmasına etkisini raporunda açıklamakta mıdır? (E)

4.10.4. Sigorta eksper, ekspertiz işlemi kapsamında gerektiğinde sigorta konusu eşyanın piyasa değerini, eşyanın tüm özelliklerini dikkate alarak ve bu durumu belirterek araştırmakta ve tespit etmekte midir? (E)

4.10.5. Sigorta eksper, sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin tespit edilmesinde, eşyanın marka, model, yaş, kullanım tarzı, kullanım miktarı, kalan ömrü, yıpranma durumu gibi tüm kriterleri dikkate aldığı raporlarında açıkça belirtmekte ve sigorta konusu eşyanın piyasa değerine nasıl ulaştığını göstermekte midir? (E)

4.10.6. Sigorta eksper, sigorta konusu eşyanın piyasa değerinin araştırılmasında teklif alınan yerlerin adlarını ve alınan teklif tutarlarını ekspertiz raporlarında belirtmekte ve teklifleri raporuna eklemekte midir? (E)

4.10.7. Sigorta eksper, ekspertiz işlemi sonucunda rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarın miktar ve tutarı üzerinde anlaşma sağlaması halinde taraflarca imzalanmış mutabakatnameyi, anlaşma sağlayamadığı durumlarda ise anlaşmazlık zaptını ekspertiz raporuna eklemekte midir? (E)

4.10.8. Sigorta eksper, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarlarla ilgili olarak mutabakat sağlayamaması halinde bu durumu ve tazminat talep eden ya da onarımı gerçekleştirecek olanın talep ettikleri tutar ve diğer hususlara ekspertiz raporunda açıkça yer vermekte midir? (E)

4.10.9. Sigorta eksper, rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp veya hasarların teminat kapsamında bulunmadığına ilişkin bulgulara ulaşması halinde hazırladığı raporlarda bu durumu açık bir şekilde belirtmekte ve varsa görüşlerine esas teşkil eden belgeleri raporlarına eklemekte midir? (E)

4.10.10. Sigorta eksper, yanında çalıştırdığı stajyer eksperlerin, ekspertizine katıldıkları raporlara imza atmalarını sağlamakta mıdır? (E) Sigorta eksper, stajyer eksperlerin imzaladığı raporları ayrıca kendisi de imzalamakta mıdır? (E)

4.10.11. Sigorta eksper, uzman kullandığı durumlarda uzman faaliyetlerinin kapsamını ekspertiz raporunda belirtmekte midir? (E)

4.10.12. Rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarın birden fazla eksperlik alanını ilgilendirmesi ve ortaya çıkan kayıp ve hasarın miktar veya tutarı ile nedenlerini tespit etmek üzere birden fazla eksper atanmış olması halinde eksperler tarafından müşterek rapor hazırlanmakta mıdır? (E)

4.10.13. Sigorta eksperisi, düzenlediği raporun birer nüshasını, ekspertiz işleminin tamamlandığı tarihten itibaren en geç yedi iş günü içinde imzalı olarak kendini tayin eden tarafa vermekte midir? (E) Sigorta eksperisi hazırladığı raporun bir örneği sigortalı veya tazminat alacaklısı tarafından talep edilmesi halinde sigortalı ve tazminat alacaklısına da raporun bir suretini vermekte midir? (E)

4.10.14. Sigorta eksperisi hazırladığı raporlara rapor bazında sayı vermekte midir? (E) Sigorta eksperisi, ön ekspertiz raporları ile kesin ekspertiz raporlarına ayrı sayı numarası vermekte midir? (E) Sigorta eksperisi, aynı ekspertiz işlemi nedeniyle hazırladığı ve farklı aşamalara sahip bir raporun tüm aşamaları takip edilebilecek şekilde rapor aşamalarına ayırt edici bir alt sayı vermekte ya da kodlama yapmakta mıdır? (E)

4.10.15. Sigorta eksperisi, raporlarını, Müsteşarlığın izni olmadan sigorta ettiren ya da sigortadan menfaat sağlayan kişiler ile sigorta şirketi dışındaki üçüncü kişilere vermekte midir? (H)

4.10.16. Sigorta eksperisi, 2013/7 sayılı Genelge kapsamında sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından atandığı hallerde, görevlendirildikleri hasarlara ilişkin olarak ekspertiz raporlarını münhasıran ve öncelikle Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (SBM) veri tabanında açılan Rapor Yazım Modülünde Yönetmeliğe uygun olarak ve Yönetmelikte tayin edilen sürede düzenlemekte midir? (E)

4.10.17. Sigorta eksperisi, sigorta şirketi tarafından görevlendirildiği ve sigorta şirketi tarafından talep edildiği durumlarda raporu, Yönetmeliğe uygun olarak ve Yönetmelikte tayin edilen sürede, sigorta şirketinin kendi sisteminden başlamak üzere yazmakta mıdır? (E)

4.10.18. Sigorta şirketinin yazılım sistemi sigorta eksperisinin kanaatinin serbestçe rapora yansıtılmasına imkan vermekte midir? (E)

4.10.19. Sigorta şirketinin kullandığı ekspertiz raporu yazılım sistemlerinde, sigorta eksperisinin kanaatine müdahale niteliğindeki veri deseni veya işleyişe yer verilmekte midir? (H) Sigorta şirketinin kullandığı sistemde ekspertiz raporunun hazırlanmasında gerektiğinde sigorta eksperisine manuel veri girişi yapması için imkân tanınmakta mıdır? (E)

4.10.20. Sigorta eksperisi, ekspertiz işlemini mümkün olan en kısa sürede tamamlamakta mıdır? (E) Sigorta eksperisi, ekspertiz işleminin beklenenden uzun sürmesi veya çeşitli nedenlerle nihai raporun hazırlanamaması halinde gecikme nedenlerini açıklayan bir ön veya ara rapor düzenlemekte midir? (E)

4.10.21. Sigorta eksperisi, görevlendirildiği ekspertiz işlemine konu motorlu kara taşıtının hurdaya ayrılması veya trafikten çekilmesini gerektirecek şekilde hasarlandığını tespit ettiği takdirde buna ilişkin verileri SBM’de bu amaçla açılmış veri tabanına ayrıca girmekte midir? (E)

4.10.22. Sigorta eksperisi, hazırladığı ekspertiz raporlarını elektronik/mobil olarak imzalamakta ve SBM veri tabanına kaydetmekte midir? (E)

BÖLÜM 5

EKSPERLERİN DİĞER FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Sigorta eksperlerinin faaliyetlerinin denetiminde, ekspertiz veya sigorta eksperliği faaliyeti ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olan aşağıdaki hususlar da incelenir.

5.1. Bağımsızlık ve Tarafsızlığın Sağlanması ve Korunması

Sigorta eksperleri bağımsız ve tarafsız olmak zorundadır. Eksperlerin, sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan veya sigorta şirketi gibi kendisini tayin eden tarafa bağlı olmaksızın ekspertiz işlemlerini ve gerçekleşen riskle ilgili incelemelerini, her halükarda tarafsızlık ilkesini gözeterek yapmaları ve taraf tutma kuşkusuna bile yer bırakmayacak şekilde raporlarını hazırlamaları gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 22/1).

Sigorta eksperleri, taraflardan (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da tazminat alacaklısı) birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi ile 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 248'inci maddesinin birinci fıkrasında yazılı derecelerde akrabalığı veya ilişkisi ya da bir iş ortaklığı bulunduğu takdirde sigorta eksperliği görevini kabul edemezler. Bu durum, tüzel kişi sigorta eksperlerinin yanında çalıştırdıkları sigorta eksperleri için de geçerlidir. Açıklanan şekilde bir ilişki olmasına rağmen yapılan ekspertiz işlemi sonucunda düzenlenen raporlar geçersizdir ve karşı tarafı bağlamamaktadır (Kanun-Madde 22/13).

Diğer yandan, sigorta eksperlerinin, ekspertizi yapılacak değerlerin ve bunlara ilişkin diğer sigorta ettirilebilir menfaatlerin kendilerine ait olması, taraflardan biri ile ilgili bir şeyin satılması, hibe edilmesi, kiraya verilmesi, kiralanması, kullanım hakkı, eksperlik ücreti hariç olmak üzere borç alacak ilişkisi gibi hallerin mevcut olması halinde de ekspertiz işlemini kabul etmemesi gerekmektedir. Açıklanan durumların varlığı sigorta eksperlerinin tarafsızlığını şüpheye düşüren önemli haller olarak kabul edilir (Yönetmelik-Madde 22/2).

Sigorta eksperleri, ekspertiz işlemi için üzerinde anlaşılan ücretin dışında, tarafsızlıklarına şüphe düşürecek dolaylı veya dolaysız hiç bir menfaat sağlayamazlar (Yönetmelik-Madde 22/3).

Sigorta veya reasürans şirketlerinde çalışmış olup, Yönetmelik hükümleri çerçevesinde eksperlik görevine başlayacak olanlar, son çalıştıkları sigorta veya reasürans şirketinden ayrılış tarihlerinden itibaren, bir yıl süreyle ayrıldıkları sigorta veya reasürans şirketinden ekspertiz görevi alamazlar (Yönetmelik-Madde 22/4).

Sigorta eksperlerinin, gerek ekspertiz faaliyeti esnasında gerek hazırladıkları raporlarda kendilerini tayin eden veya karşı taraf lehine ya da aleyhine sonuç verecek hareketlerden kaçınmaya azami derecede önem göstermeleri ve objektif bir şekilde gerçekleştirecekleri ekspertiz işlemlerine ilişkin olarak tarafsızlıklarını ortaya koyacak gerekli ve yeterli açıklamaları raporlarında belirtmeleri gerekmektedir.

Sigorta eksperleri tarafından hazırlanan raporların bir kısmında sigorta şirketinin emrinde çalıştıkları izlenimine neden olabilecek ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Örneğin, şirketten alınan talimat üzerine hareket ettiklerini, sigorta şirketinden bahsederken kendi şirketinden bahsediyor gibi birinci çoğul şahıs kiplerini (şirketimiz veya anlaşmalı servisimiz gibi) kullandıkları görülmektedir. Sigorta eksperlerinin, tarafsızlıklarına zarar verebilecek her türlü ifade ve davranışlardan özenle kaçınmaları ve tarafsız ve bağımsız olarak hareket eden bir kişi olduklarını vurgulamaları gerekmektedir.

Sigorta eksperleri 5684 sayılı Kanunda, "sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutad meslek olarak

yapan kişi” olarak tanımlanmıştır. Sigorta eksperlerinin Kanunda sigorta eksperinin görev tanımında yer almayan işlerle iştigal etmemesi, özellikle de sigorta eksperini tarafından yapılması gerekmeyen işlemler nedeniyle ekspertiz işlemlerini ve rapor hazırlanmasını geciktirmemeleri gerekmektedir. Örneğin, sigorta konusu riskin gerçekleşmesi nedeniyle tazminatın ödenebilmesi için tazminat alacaklısının banka hesap numarasının temin edilmesi sigorta eksperinin görevi kapsamında yer almamaktadır.

Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda riskin gerçekleşmesi halinde onarımı gerçekleştirecek servisin belirlenmesi veya hasar gören motorlu aracın çekilmiş olduğu servisle onarım miktarı (fiyat veya değiştirilmesi gereken parçalar ve özellikleri) konusunda mutabakat sağlanamaması halinde aracın şirketle anlaşmalı veya anlaşması olmayan başka bir servise çekilmesi sigorta eksperinin görevi kapsamında yer almamaktadır.

Benzer şekilde, 6102 sayılı Kanuna göre sözleşmede belirtilmesi durumunda sigorta şirketi tarafından tazminatın aynen karşılanabilecek olduğu durumlarda rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle aynen tazmin kapsamında temin edilecek malzeme ve yedek parçaların tedarik siparişinin verilmesi gibi işlemler sigorta ekspertiz faaliyeti kapsamında yer almayan ve esasen sigorta şirketi tarafından gerçekleştirilmesi gereken işlemlerdir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, sigorta eksperinin hem tarafsızlığına zarar verebilecek hareketlerden kaçınmak hem de ekspertiz raporlarının gecikmesine mahal vermemek için görevi kapsamında olmayan işlemlerle meşgul olmaması ve bu konularda herhangi bir işlem yapmaması gerekmektedir. Sigortacılık sektöründe halen uygulanmakta olan yedek parça tedarik sisteminde, yedek parçaların sigorta şirketi tarafından sipariş edilmesi ve onarımın gerçekleştirileceği servis veya tamirhaneye ulaşmasının sağlanması gerekmektedir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin tarafsızlıklarına zarar verebilecek hal ve davranışlarda bulunup bulunmadıkları, raporlarında tarafsızlığını tehlikeye atabilecek ifadelerle yer verip vermedikleri ve tarafsız olmalarının mümkün olmadığı veya tarafsızlıklarını tehlikeye sokabilecek durumların var olduğu ya da mevzuatla yasaklanan durumlarda ekspertiz görevini kabul edip etmedikleri, tarafsızlıklarına zarar verebilecek şekilde sigorta ekspertiz faaliyeti kapsamında olmayan faaliyetleri yürütüp yürütmedikleri ve bu surette ekspertiz süresinde uzama ve raporlarının hazırlanmasında gecikme yaşanıp yaşanmadığı incelenir ve değerlendirilir.

Kontrol Listesi

5.11.1. Sigorta eksperini, sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan veya sigorta şirketi gibi kendini tayin eden tarafa bağlı olmaksızın ekspertiz işlemlerini ve gerçekleşen riskle ilgili incelemelerini, her halükarda tarafsızlık ilkesini gözeterek yapmakta ve taraf tutma kuşkusuna bile yer bırakmayacak şekilde raporlarını hazırlamakta mıdır? (E)

5.11.2. Sigorta eksperini, taraflardan (sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da tazminat alacaklısı) birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi ile 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 248’inci maddesinin birinci fıkrasında yazılı derecelerde akrabalığı veya ilişkisi ya da bir iş ortaklığı bulunduğu takdirde sigorta eksperliği görevini reddetmekte midir? (E)

5.11.3. Sigorta eksperini, taraflardan birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenlerin sonradan ortaya çıkması halinde ekspertiz görevini iade etmekte midir? (E)

5.11.4. Sigorta eksperini, ekspertizi talep edilen değerlerin ve bunlara ilişkin diğer sigorta ettirilebilir menfaatlerin kendine ait olması, taraflardan biri ile arasında bir şeyin satılması, hibe edilmesi, kiraya verilmesi, kiralanması, kullanım hakkı, eksperlik ücreti hariç

olmak üzere borç-alacak ilişkisi gibi hallerin mevcut olması halinde ekspertiz işlemini reddetmekte, açıklanan durumların sonradan ortaya çıkması halinde ekspertiz görevini iade etmekte midir? (E)

5.11.5. Sigorta eksperisi, ekspertiz işlemini için üzerinde anlaşılan ücretin dışında, tarafsızlığına şüphe düşürecek dolaylı veya dolaysız bir menfaat sağlamakta mıdır? (H)

5.11.6. Sigorta eksperisi, daha önce sigorta veya reasürans şirketlerinde çalışmış mıdır? (E/H) Çalışmışsa son çalıştığı sigorta veya reasürans şirketinden ayrılış tarihinden itibaren bir yıl süreyle ekspertiz görevi almış mıdır? (H)

5.11.7. Sigorta eksperisi, gerek ekspertiz faaliyeti esnasında gerek hazırladığı raporlarda kendini tayin eden veya karşı taraf lehine ya da aleyhine sonuç verecek hareketlerden kaçınmaya azami derecede önem göstermekte ve objektif bir şekilde gerçekleştireceği ekspertiz işlemlerine ilişkin olarak tarafsızlığını ortaya koyacak gerekli ve yeterli açıklamayı raporlarında belirtmekte midir? (E)

5.11.8. Sigorta eksperisi tarafından hazırlanan raporlarda sigorta şirketinin emrinde çalıştığı izlenimine neden olabilecek kelime, ifade veya tespitler yer almakta mıdır? (H)

5.11.9. Sigorta eksperisi, tarafsızlığına zarar verebilecek her türlü ifade ve davranışlardan özenle kaçınmakta ve tarafsız ve bağımsız olarak hareket eden bir kişi olduğunu vurgulamakta mıdır? (E)

5.11.10. Sigorta eksperisi, Kanunda sigorta eksperisinin görev tanımında yer almayan işlemlerle iştirak etmekte midir? (H)

5.11.11. Sigorta eksperisi, sigorta eksperisi tarafından yapılması gerekmeyen işlemler nedeniyle ekspertiz işlemlerini ve rapor hazırlamayı geciktirmekte midir? (H)

5.11.12. Sigorta eksperisi, motorlu araçlarla ilgili sigortalarda riskin gerçekleşmesi nedeniyle onarımı gerçekleştirecek servisin belirlenmesi veya hasar gören motorlu aracın çekilmiş olduğu servisle onarım miktar ve fiyatı (fiyat veya değiştirilmesi gereken parçalar ve özellikleri) konusunda mutabakat sağlanamaması halinde aracın şirketle anlaşmalı veya anlaşması olmayan başka bir servise çekilmesi/çektirilmesi gibi işlemlere aracılık etmekte midir? (H)

5.11.13. Sigorta eksperisi, sözleşmede belirtilmesi durumunda rizikonun gerçekleşmesi nedeniyle aynen tazmin kapsamında temin edilecek malzeme ve yedek parçaların tedarik siparişinin verilmesi gibi işlemleri gerçekleştirmekte midir? (H)

5.11.14. Sigorta eksperisi, tarafsızlığına zarar verebilecek hareketlerden kaçınmak ve ekspertiz raporlarının gecikmesine mahal vermemek için görevi kapsamında olmayan işlemlerle meşgul olmamakta mıdır? (E)

5.2. Mesleki Özen ve Dikkatin Gösterilmesi

Sigorta eksperisinin, bağımsız ve tarafsız olmak zorunda olması nedeniyle sigorta ettiren, sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan veya sigorta şirketi gibi kendisini tayin eden tarafa bağlı olmaksızın ekspertiz işlemlerini ve gerçekleşen riskle ilgili incelemelerini, bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesinin zedelenmesine mahal vermeyecek şekilde, yeterli kanıt ve bilgiye dayanarak yapması, raporlarını hazırlaması ve bu kapsamda mesleğine gerekli özen ve ihtimamı göstermesi gerekmektedir.

Sigorta eksperilerinin, kendilerini tayin eden tarafın beklentilerine uygun olarak riskin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarların tutarlarını, gerekli her türlü inceleme ve araştırmayı yaparak ortaya koymaları gerekmektedir. Ayrıca, mutabakatlı kıymet tespiti gibi çalışmalarda da sigorta eksperilerinin sigortaya konu menfaatin gerçek değerini tespit etmek üzere gerekli dikkat ve özeni göstermeleri gerekmektedir.

Bu kapsamda, sigorta eksperlerinin günlük, haftalık ve aylık iş yükleri, sigorta şirketi bazında aldıkları iş adetleri, şirket yoğunlaşmaları, ortalama rapor tanzim süreleri, ekspertiz süreleri, ortalama hasar tutarları ve ekspertiz ücretleri, mutabakatlı dosya sayısı, anlaşmazlık tutanaklı dosya sayısı gibi istatistikler çıkartılır ve mevcut iş hacminin, gerekli mesleki özen ve dikkati gösterecek şekilde yerine getirilip getirilemeyeceği araştırılır. Açıklanan konularda daha doğru bir kanaate ulaşabilmek için gerektiğinde sigorta eksperinin günlük ekspertiz faaliyetine eşlik edilir ve gözlem yapılır.

Kontrol Listesi

5.2.1. Sigorta eksperleri, ekspertiz işlemlerini ve gerçekleşen riskle ilgili incelemelerini, yeterli kanıt ve bilgiye dayanarak yürütmekte ve raporlarında yeterli kanıt ve bilgiye yer vermekte ve bu kapsamda mesleklerine gerekli özen ve ihtimamı göstermekte midir? (E)

5.2.2. Sigorta eksperleri, kendini tayin eden tarafın beklentilerine uygun olarak riskin gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkan kayıp ve hasarların tutarlarını, gerekli her türlü inceleme ve araştırmayı yaparak ve bağımsız ve tarafsız şekilde ortaya koymakta mıdır? (E)

5.2.3. Sigorta eksperleri, her bir ekspertiz işlemine yeteri kadar zaman ayırmakta ve gerekli her türlü araştırma ve incelemeleri bizzat yapmakta mıdır? (E)

5.2.4. Sigorta eksperleri, mutabakatlı kıymet tespiti gibi çalışmalarda sigortaya konu menfaatin gerçek değerini tespit etmek üzere gerekli dikkat ve özeni göstermekte midir? (E)

5.2.5. Sigorta eksperinin günlük, haftalık ve aylık iş yükü, sigorta şirketi bazında aldığı iş adedi, şirket yoğunlaşması, ortalama rapor tanzim süresi, ekspertiz süreleri, ortalama hasar tutarları ve ekspertiz ücretleri, mutabakatlı dosya sayısı, anlaşmazlık tutanaklı dosya sayısı bir sigorta eksperinin mesleğine gerekli dikkat ve özeni göstererek yerine getirebileceği faaliyetin kapsamı ile uyumlu mudur? (E)

5.3. Etik Değerlere ve Meslek Standartlarına Uyum Sağlanması

Sigorta eksperleri, meslek haysiyetine ve SEİK tarafından belirlenen etik değerler ile meslek standartlarına uygun hareket etmek; kılık kıyafet, hal ve gidişe, beşeri ilişkilere ve bunların yanı sıra şirket unvanlarında ve ofis düzenlemelerinde gerekli titizliği en yüksek seviyede göstermek zorundadır (Yönetmelik-Madde 23/1).

Sigorta eksperleri, Sigorta Eksperleri İcra Komitesi tarafından belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler. SEİK tarafından Sigorta Eksperleri Meslek Kuralları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

“Sigorta Eksperleri Meslek Kuralları

Giriş

Bu Meslek Kuralları, sigorta eksperliği faaliyetlerinin adil ve dürüst olması, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının mesleğin gerektirdiği özen, disiplin ve dayanışma içinde çalışmasını sağlamak amacıyla, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendine dayanılarak, ülkemizde faaliyet gösteren bütün Sigorta Eksperlerine yönelik olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar:

(1) Bu Meslek Kurallarında geçen;

a) Kanun: 5684 Sayılı Sigortacılık Kanununu,

b) Yönetmelik: Sigorta Eksperleri Yönetmeliğini,

c) İcra Komitesi: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdindeki Sigorta Eksperleri İcra Komitesini,

ç) Meslek Kuralları: Sigorta Eksperleri Meslek Kurallarını,

d) Eksper: Sigorta Eksperini ifade eder.

1. Bölüm

Sigorta Eksperliği Mesleğinin Temel İlkeleri

Sigorta Eksperliği mesleğinin dayandığı temel ilkeler şu şekildedir:

(A) Tarafsızlık İlkesi:

(1) Eksper, mesleğin tanımlayıcı/belirleyici özelliklerinden birisi olduğu üzere, sigortalı ile sigortacının haklarını, tayin edenin kim olduğuna bakmaksızın korumak ve kamu yararına uygun hareket etmek zorundadır. Bu itibarla, Eksper;

a) Mesleğinin bağımsızlığı ve tarafsızlığı gereğine inanmış olarak bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Eksper hiçbir zaman taraflı ve ön yargılı şekilde davranarak işini icra etmez.

b) Mesleki çalışmasında tarafsızlığını korur; tarafsızlığını zedeleyecek tavır, tutum ve davranış içinde olmaz.

c) Tarafsızlığını şüpheye düşürecek durumlarda iş kabul etmez.

ç) Taraflar arasındaki anlaşmazlığın ve doğabilecek gerginliğin dışında kalır.

(B) Güven İlkesi

(1) Eksper, mesleki çalışmasını kamunun inancını ve mesleğe güvenini sağlayacak biçimde ve işine tam bir sadakatle yürütür.

(2) Eksper, yapacakları bilgilendirmelerde basit ve kolay anlaşılabilir olmayı gözetir, faaliyetlerinde şeffaflığı en üst düzeyde tutar.

(3) Eksper, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınır, özel yaşantısında da buna özen gösterir.

(C) Mesleki Ehliyet İlkesi

(1) Eksper, mesleki ehliyet ve yetkili kılındığı branş ya da branşlar dışında ekspertiz yapmaz.

(2) Eksper, bilgi birikimi ve tecrübesinin yeterli olmadığını bildiği bir işi kabul etmez.

(3) Eksper, aldığı işin uygun bir biçimde yerine getirilmesini temin edecek zamanı ayırır. İhtiyaç duyduğu takdirde ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde konusunda kendisini kanıtlamış bir uzmandan danışmanlık yardımı alır.

(D) Sır Saklama İlkesi

(1) Eksper mesleki sırların saklı tutulmasından sorumludur. Meslekten ayrılmak bu yükümlülüğü ortadan kaldırmaz.

(2) Eksper, yetkili kişi ve mercilere yasal olarak verilmesi gereken bilgi ve belgeler ile, mevzuat dâhilinde gerçekleştirilen bilgi paylaşımı ve tarafların (sigortalı ve sigortacı) rızasının bulunduğu durumlar dışında her türlü bilgi ve belgeyi gizli tutar, üçüncü kişilerden özenle saklar.

(3) Eksper, çalıştırdığı kimselerin ve stajyerlerinin meslek sırrına aykırı davranmalarını engelleyecek tedbirler geliştirir ve uygular.

2. Bölüm

Sigorta Eksperliği Mesleğinin İcrası

Sigorta Eksperlerinin, mesleğin icrası esnasında riayet etmeleri gereken temel kurallar şu şekildedir:

(A) Meslektaşlar Arası İlişkiler

(1) Müşterek ekspertiz yapanlar başta olmak üzere, hiçbir eksper herhangi bir meslektaşı hakkında küçük düşürücü ve onur kırıcı kişisel görüş ve düşünceler belirtemez.

(2) Ekspertiz ücretine ilişkin ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen rehber tarifeye uyar.

(B) Sigortalılar ile İlişkiler

(1) Eksper, sigortalılarla olan ilişkilerinde saygılı ve özenli iletişim kurar.

(2) Eksper, talep edilmesi halinde, ekspertize ilişkin bilgileri sigortalıyla paylaşır.

(C) Sigorta Şirketleri ile İlişkiler

(1) Eksper, sigorta şirketleri ile ilişkilerinde meslek onuru ve haysiyetine uygun tutum ve davranış sergiler. Bu ilişkilerde karşılıklı saygı esastır.

(D) Büro ve Çalışma Düzeni

(1) Eksper, reklam niteliğinde duyuru yapamaz.

(2) Eksperin başlıklı kâğıtları, kartvizitleri, büro tabelaları, reklam niteliğini taşıyabilecek nitelikte olamaz.

(3) Eksper, mesleki teamüllere uygun olmayan şekilde kendine iş sağlama niteliğinde tutum ve davranışlarda bulunamaz.

(4) Eksper, ofisinin görevin onur ve vakarına uygun biçimde düzenlenmesine özen gösterir. Mesleki teknolojik gelişmeleri takip eder.

(5) Uzunca bir süre bürosundan uzak kalmak zorunda bulunan eksper, ağırlıklı olarak görev aldığı tarafa veya taraflara, durumunu önceden bildirir.

(6) Eksper, haklı mazeretler dışında, verilen görevleri kabul eder.

(7) Yanına stajyer alan eksper, stajyerin iyi yetişmesi için gerekli azami özeni dikkati gösterir ve bu yönde olanaklar hazırlar.

(E) Ekspertiz ve Raporlama

(1) Eksper, yasa, yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra İcra Komitesi tarafından alınan kararlara uymakla mükelleftir.

(2) Eksper, mesleği ifa ederken poliçe genel ve özel şartlarını (kapsamı, teminat dışı haller, aksine sözleşme yoksa teminat dışı haller vb.) rehber edinip ekspertiz raporunu bu çerçevede sonuçlandırır.

(3) Eksper, aldığı hasar dosyasını sonuna kadar takip eder ve yasal süresi dahilinde ekspertiz raporunu tanzim ederek üzerine düşen görevi tamamlar. Ancak kişisel veya meslek onurunun zorunlu kıldığı hallerde dosyayı iade edebilir. Bu hallerde eksper durumu kendisini atayan tarafa yazılı olarak bildirir.

(4) Eksper mesleğe yakışan kılık - kıyafetle işini ifa eder.

(5) Sigorta Eksperi, ekspertiz işlemlerinin yürütülmesinde, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak görevlendirilen uzman başta olmak üzere, yanında çalışan raportör, yardımcı eleman veya stajyer vb. farklı unvan ve nitelikteki kişilerden faydalanabilir. Ancak, söz konusu kişiler büro işlemleri dışında, sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarlarını, nedenlerini ve niteliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar ile mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi çalışmalarını yapamaz.

(6) Sigorta Eksperleri, fiili ekspertiz yapmadığı durumlarda, bu hususu ekspertiz raporunda belirtmek zorundadır.

(F) Duyuruların Takibi

(1) Eksperler, www.sigorta.org.tr adresli internet sitesinde ilan edilen duyuruları takip etmekle yükümlüdür.

(G) Diğer Hususlar

(1) Kasko sigortası hasarlarında, Sigorta Eksperlerince ikame araç temini için belirlenen onarım süreleri konusunda yaşanan sıkıntıların ortadan kaldırılabilmesini teminen;

a. Araçların servislerde / tamirhanelerde onarım için sıra beklemeleri veya servisler / tamirhaneler tarafından sağlanacak olan yedek parçaların temininde yaşanan güçlükler nedeniyle uzayan onarım süresi sigortacıya rücu edilemez. Bu itibarla, belirtilen süreler Sigorta Eksperi tarafından tespit olunan onarım sürelerine ilave edilemez.

b. Yedek parçaların sigorta şirketlerine hizmet sağlayıcılar tarafından temin edildiği haller ile söz konusu hizmet sağlayıcılar tarafından yapılan plastik ve / veya alüminyum parça onarımlarının gerçekleştiği hallerde, bu süreler Sigorta Eksperi tarafından tespit olunan onarım sürelerine ilave edilir.

c. Sigorta Eksperi tarafından, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususlar göz önüne alınarak tespit olunan onarım süresi taraflara bildirilerek ekspertiz raporunda yer verilir ve onarım süresinde herhangi bir nedenle bölümlendirmeye gidilmez.

(2) Sigorta Eksperleri yanında çalıştırdıkları kişiler ile Sigorta Eksperliği faaliyeti kapsamında, gizli kalması gereken bilgilerin korunmasına yönelik, gizlilik sözleşmesi yapmak zorundadır.”

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin SEİK tarafından belirlenen meslek kurallarına ve etik değerlere uygun hareket edip etmediği incelenir.

Kontrol Listesi

5.3.1. Sigorta eksperleri, mesleğini yerine getirirken SEİK tarafından belirlenen meslek kurallarına ve etik değerlere uygun hareket etmekte midir? (E)

5.4. Değişiklikleri Bildirme

Sigorta eksperleri, Yönetmelikte aranılan niteliklerinde ortaya çıkabilecek değişiklikleri, Levhaya işlenmek üzere, değişikliği takiben en geç üç iş günü içinde elektronik ortamda TOBB'a veya görevlendireceği odalara bildirmek zorundadırlar. Ayrıca, değişikliklere ilişkin belgelerin TOBB'un görevlendireceği odalara teslim edilmesi gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 14/1).

Yapılan incelemede, sigorta eksperlerinin Yönetmelikte belirtilen nitelikteki değişiklikleri Levhaya işlenmek üzere TOBB'a veya görevlendireceği odalara bildirmiş olup olmadıkları ve değişikliğe ilişkin belgeleri teslim etmiş olup olmadıkları araştırılır.

Kontrol Listesi

5.4.1. Sigorta eksperleri, Yönetmelikte aranılan niteliklerinde ortaya çıkabilecek değişiklikleri, Levhaya işlenmek üzere değişikliği takiben en geç üç iş günü içinde elektronik ortamda TOBB'a veya görevlendirdiği odaya bildirmekte ve değişikliğe ilişkin belgeleri teslim etmekte midir? (E)

5.5. Sır Saklama ve Diğer Yükümlülüklere Riayet

Sigorta eksperleri, incelemeleri sırasında ve daha sonra sigorta şirketi veya sigortalı hakkında öğrendiği kişisel veya ticari sır niteliğindeki bilgileri kanunen yetkili kılınmayan kişilere açıklayamazlar, dolaylı veya dolaysız olarak üçüncü şahıslar ile paylaşamazlar (Yönetmelik-Madde 25/1).

Sigorta eksperleri ve bunların yanlarında çalışanlar, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması hariç olmak üzere, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları yetkili makam ve kişilerin izni olmaksızın açıklayamazlar (Kanun-Madde 22/15).

Sigorta eksperleri, sigorta eksperliği yapması yasaklananları sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılmazlar ve bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta eksperliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamazlar (Kanun-Madde 22/16).

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin ve yanlarında çalışanların sır saklama yükümlülüklerine riayet edip etmedikleri ve suçun bildirilmesi ile yetkili makamlara intikal ettirilmesi dışında kişisel ve ticari sır veya bilgileri açıklayıp açıklamadıkları ve sigorta eksperliği yapması yasaklananları yanlarında çalıştırıp çalıştırmadıkları ile bu kişilerle işbirliği yapıp yapmadıkları araştırılır.

Kontrol Listesi

5.5.1. Sigorta eksperleri, incelemeleri sırasında ve daha sonra sigorta şirketi veya sigortalı/tazminat talep eden hakkında öğrendiği kişisel veya ticari sır niteliğindeki bilgileri kanunen yetkili kılınmayan kişilere açıklamamakta, dolaylı veya dolaysız olarak üçüncü şahıslar ile paylaşmamakta mıdır? (E)

5.5.2. Sigorta eksperleri ve yanlarında çalışanlar, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması hariç olmak üzere, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları yetkili makam ve kişilerin izni olmaksızın açıklamamakta mıdır? (E)

5.5.3. Sigorta eksperleri, sigorta eksperliği yapması yasaklananları sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalıştırmakta ve bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta eksperliği mesleğinin icrası için işbirliği yapmakta mıdır? (H)

5.6. Ekspertiz Kimliği Taşıma ve İbraz Etme

Levhaya kaydı yapılan gerçek kişi eksperlere, TOBB veya görevlendireceği odalarca ekspertiz yapacakları dalları içeren ve Levhaya kayıtlı olduğunu gösterir, içeriği SEİK tarafından belirlenip Müsteşarlıkça onaylanan fotoğraflı bir ekspertiz kimliği verilir (Yönetmelik-Madde 11/1).

Sigorta eksperlerinin ekspertiz kimliklerini muhafaza etmeleri, ekspertiz faaliyetlerinde yanlarında taşımaları ve talep edilmese dahi, görevleri sırasında ibraz etmeleri gerekmektedir (Yönetmelik-Madde 11/2).

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin ekspertiz kimliklerinin mevcut olup olmadığı ve ekspertiz işlemlerinde kimliklerini ibraz edip etmedikleri incelenir.

Kontrol Listesi

5.6.1. Gerçek kişi eksperin, TOBB veya görevlendirdiği oda tarafından verilmiş ve eksperlik ruhsatı olan dalları içeren ve Levhaya kayıtlı olduğunu gösteren fotoğraflı eksperlik kimlik kartı bulunmakta mıdır? (E)

5.6.2. Sigorta eksperleri, eksperlik kimliğini muhafaza etmekte, ekspertiz faaliyetinde yanında taşımakta ve talep edilmese dahi, görevi sırasında ibraz etmekte midir? (E)

5.7. Hizmetiçi Eğitime Katılma

Sigorta eksperleri, tarihi ve programı önceden duyurulacak ve yılda bir kez beş iş gününü geçmemek üzere açılacak eğitime en az beş yılda bir katılmak zorundadırlar. Beş yıllık sürenin hesabında ruhsat tarihi veya yenileme tarihi esas alınır (Yönetmelik-Madde 12/1). Söz konusu eğitimi süresi içerisinde almamış olan eksperlerin faaliyeti eğitim tamamlanıncaya kadar durdurulur (Yönetmelik-Madde 12/2).

Yapılan incelemede, sigorta eksperlerinin Yönetmelikte belirtilen eğitimlere süresi içinde katılıp katılmadıkları ve beş yıl geçmiş olmasına rağmen eğitime katılmayan eksperlerin eksperlik faaliyetinde bulunup bulunmadıkları kontrol edilir.

Kontrol Listesi

5.7.1. Sigorta eksperleri, yılda bir kez beş iş gününü geçmemek üzere düzenlenen eğitime en az beş yılda bir defa katılmakta mıdır? (E)

5.7.2. Sigorta eksperleri, düzenlenen eğitime en az beş yılda bir defa katılmadığı halde eksperlik faaliyetine devam etmekte midir? (H)

5.8. Raporların Saklanması

Sigorta eksperleri, ekspertiz raporlarına dayanak olan belgeler ile ekspertiz raporlarını, yapılacak denetimlerde ibraz edilmek üzere beş yıl süreyle düzenli bir şekilde saklamak zorundadırlar (Yönetmelik-Madde 24/1). Motorlu araç sigortalarında, hazırlanan raporların eksperce elektronik/mobil olarak imzalanması ve SBM veri tabanına kaydedilmesiyle, bu yükümlülük yerine getirilmiş sayılmaktadır (Genelge-Sayı 2011/16).

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin ekspertiz raporları ile raporlara dayanak teşkil eden belgeleri düzenli bir şekilde ve en az beş yıl süre ile saklayıp saklamadıkları ve arşiv sistemi oluşturup oluşturmadıkları, motorlu araç sigortalarında, hazırlanan raporların eksper tarafından elektronik/mobil olarak imzalanmak suretiyle SBM veri tabanına kaydedilip kaydedilmediği kontrol edilir.

Kontrol Listesi

5.8.1. Sigorta eksperleri, ekspertiz raporlarına dayanak olan belgeler ile ekspertiz raporlarını, yapılacak denetimlerde ibraz edilmek üzere beş yıl süreyle düzenli bir şekilde saklamakta mıdır? (E)

5.8.2. Motorlu araç sigortalarında, hazırlanan raporlar eksper tarafından elektronik/mobil olarak imzalanmakta ve SBM veri tabanına kaydedilmekte midir? (E)

5.9. Eksperlikle Bağdaşmayan Faaliyetlerde Bulunmama

Kanuna göre sigorta eksperlerinin gerçek kişi olarak mutad veya tüzel kişi olarak münhasıran sigorta eksperliği faaliyetinde bulunmaları gerekmektedir. Bu nedenle, gerçek kişi

sigorta eksperlerinin eksperlik faaliyetini sürdürdükleri işletmelerinde sigorta eksperliği dışında başka bir faaliyette bulunmaları ya da tüzel kişi sigorta eksperlerinin ekspertiz faaliyeti ile bağdaşmayan bir işle iştigal etmeleri mümkün değildir.

Gerçek kişi sigorta eksperleri, eksperlik faaliyetlerine devam ettikleri sürece, esnaf veya tacir sıfatıyla mesleğin niteliği ile bağdaşması mümkün olmayan başka bir işle uğraşamazlar ve sigorta acenteliği veya brokerlik faaliyetinde bulunamazlar (Kanun-Madde 22/10).

Bir gerçek kişi sigorta eksperini birden fazla büro açamaz (Kanun-Madde 22/11).

Tüzel kişi sigorta eksperleri münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermek zorundadırlar. Tüzel kişi sigorta eksperinde eksperlik işi tüzel kişiye verilir. Ancak, işi takip edecek olan sigorta eksperine tüzel kişi tarafından yetki belgesi düzenlenir. Ekspertiz raporunda şirket kaşesi yanında gerçek kişi sigorta eksperinin de imzası yer alır. Tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde çalışan sigorta eksperleri, tüzel kişilerden bağımsız olarak iş kabul edemezler, ücretli veya maaşlı bir görevde bulunamazlar ve hiçbir şekilde bir başka tüzel kişi sigorta eksperinin nam ve hesabına çalışamazlar (Kanun-Madde 22/12).

Sigorta eksperinin Kanunda yer alan “*Sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutad meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişi*” tanımı çerçevesinde, sigorta poliçelerine konu olup olmadığına bakılmaksızın, kaza sonrası araçlarda oluşan değer kaybı konusunda talepte bulunan kişi, kurum ve kuruluşlara, bu hususta sigorta eksperlerince ekspertiz raporu düzenlenmesinde sigortacılık mevzuatına aykırı bir husus bulunmamaktadır (Sektör Duyurusu-Sayı 2010/30).

İlgili eksperlik dalında ruhsatı bulunan eksperlerin mesleğin niteliği ile bağdaşmayan işlerden olmamak kaydıyla, ruhsat sahibi oldukları dallar ile bağlantılı olabilecek ve konusu sigorta olmamakla birlikte değerlendirme ve kıymet tespiti gibi eksperlik görev alanıyla ilgili konularda faaliyet göstermeleri, 5684 sayılı Kanunda belirtilen başka faaliyet yasağı kapsamında değerlendirilmemektedir. Ancak, bahse konu işlemlerin, ilgili mevzuatta aranan şartların yerine getirilmesi ve gerekli izinlerin alınması koşuluyla yapılması gerekmektedir (2010/30 sayılı Sektör Duyurusu).

Maddî hasarla sonuçlanan trafik kazalarında, sigorta eksperleri tarafından düzenlenmiş, örneği İçişleri Bakanlığınca tespit olunacak rapor, sigorta tazminatının ödenmesinde Karayolları Trafik Kanununun 99’uncu maddesindeki kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı hükmündedir (Kanun-Madde 22/17). Bu nedenle, sigorta eksperlerinin yalnız maddî hasarla sonuçlanan trafik kazaları neticesinde kaza tespit tutanağı düzenlemelerinde sigortacılık mevzuatı açısından bir sakınca bulunmamaktadır.

5684 sayılı Kanuna göre sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin ve sigorta ve reasürans brokerlerinin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile meslekî faaliyette bulunan şirket çalışanları sigorta eksperliği yapamazlar; tüzel kişi sigorta eksperlerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, imzaya yetkili olarak çalışamazlar, bunlara ortak olamazlar ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemezler. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin sigorta eksperlik mesleğiyle bağdaşmayan ve kendileri için yasaklanmış olan bir faaliyette bulunup bulunmadıkları araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

5.9.1. Sigorta eksperleri, gerçek kişi olarak mutad, tüzel kişi olarak ise münhasıran sigorta eksperliği faaliyetinde bulunmakta mıdır? (E)

5.9.2. Gerçek kişi sigorta eksperleri, eksperlik faaliyetini sürdürdükleri işletmelerinde sigorta eksperliği dışında başka bir faaliyette bulunmakta mıdır? (H)

5.9.3. Tüzel kişi sigorta eksperleri, ekspertiz faaliyeti ile bağdaşmayan bir işle iştigal etmekte midir? (H)

5.9.4. Gerçek kişi sigorta eksperleri, eksperlik faaliyetine devam ettiği sürece, esnaf veya tacir sıfatıyla mesleğin niteliği ile bağdaşması mümkün olmayan başka bir işle uğraşmakta, sigorta acenteliği veya brokerlik faaliyetinde bulunmakta mıdır? (H)

5.9.5. Gerçek kişi sigorta eksperleri birden fazla büro açmış mıdır? (H)

5.9.6. Tüzel kişi sigorta eksperleri münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermekte midir? (E)

5.9.7. Tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde çalışan gerçek kişi sigorta eksperleri, tüzel kişi eksperden bağımsız olarak iş kabul etmekte, ücretli veya maaşlı bir görevde çalışmakta veya başka bir tüzel kişi sigorta eksperleri nam ve hesabına çalışmakta mıdır? (H)

5.9.8. Sigorta eksperleri, tüzel kişi sigorta eksperlerinin ortakları ile yönetim veya denetim kurulu üyeleri ile eksperlik şirketlerinde imza atmaya yetkili olarak çalışanlar, sigorta şirketleri, sigorta acenteleri ve sigorta ve reasürans brokerlerinde ortak, yönetim ve denetim kurulu üyesi veya imza atmaya yetkili personel olarak çalışmakta mıdır? (H)

5.10. Ekspertiz Ücretinin Belirlenmesi ve Ödenmesi

Sigorta şirketleri tarafından tayin edilen sigorta eksperlerinin ücretleri sigorta şirketleri tarafından ödenir. Sigorta eksperlerinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi durumunda da, ekspertiz ücretinin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1426'ncı maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde sigorta şirketi tarafından karşılanması gerekmektedir. (2013/7 sayılı Genelge). Buna karşılık, belirlenen ücretin veya tutarın makul olması gerekmektedir. Diğer yandan, tazminat talep eden ile şirket tarafından ayrı eksperlerin tayin edildiği durumlarda, her iki rapor üzerinde anlaşma sağlanamaması halinde uyuşmazlığın derhal sistem üzerinden SBM'ye iletilmesi ve Sigorta Eksperleri İcra Komitesi tarafından belirlenen kıstaslar çerçevesinde SBM nezdindeki Sistem tarafından hakem eksper tayin edilmesi gerekmektedir. Bu durumda, her üç eksperin de makul ücreti sigorta şirketi tarafından ödenir.

SEİK, ekspertiz ücretleri ile ilgili olarak Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) ile ortaklaşa bir rehber tarife hazırlayabilir (Yönetmelik-Madde 16/1).

İki sigorta eksperleri tarafından reddolunan sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişinin talebi üzerine SEİK tarafından tayin edilen sigorta eksperleri SEİK tarafından belirlenen ücreti kabul etmek zorundadır (Kanun-Madde 22/19).

Ekspertiz ücreti ile ilgili olarak ekspertiz işlemi esnasında yapılan masraflar tahmin edileni aşarsa, bu durum hemen ücreti ödeyecek tarafa bildirilir (Yönetmelik-Madde 16/3).

Sigorta eksperinin uzman tayin ettiği durumlarda, yapacakları ekspertiz incelemelerinde uzmanları yanlarında bulundurmamaları ya da uzman görevlendirmesini usulüne uygun olarak yapmadıkları ya da kendilerini tayin eden tarafa bildirmedikleri takdirde tayin edecekleri uzmanlara verilecek ücretleri ekspertiz ücretine dâhil edemezler (Yönetmelik-Madde 18/1). Bu durumda, uzmanlara ödenecek ücretlerin eksperler tarafından karşılanması gerekmektedir.

Yapılan denetimde, sigorta eksperlerinin ücretlerinin yukarıda açıklanan şekilde belirlenmekte, ödenmekte ve sigorta eksperlerinin de açıklanan şekilde belirlenen ücretleri kabul edip etmedikleri araştırılır ve incelenir.

Kontrol Listesi

5.10.1. Sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi durumunda ekspertiz ücreti 6102 sayılı Kanunun 1426'ncı maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde sigorta şirketi tarafından ödenmekte midir? (E)

5.10.2. Özellikle sigorta şirketi tarafından tayin edilmeyen sigorta eksperleri tarafından belirlenen ücretler makul mudur? (E)

5.10.3. Sigortalı veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile sigorta şirketi tarafından ayrı eksperlerin tayin edildiği ve her iki rapor üzerinde anlaşma sağlanamadığı durumlarda Sistem tarafından atanan hakem eksper ile taraflarca atanan diğer iki eksper için belirlenen ücretler makul düzeyde ve sigorta şirketi tarafından ödenmekte midir? (E)

5.10.4. İki sigorta eksperini tarafından reddolunan sigorta şirketi veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişinin talebi üzerine SEİK tarafından tayin edilen sigorta eksperini SEİK tarafından belirlenen ücretini kabul etmekte midir? (E)

5.10.5. Ekspertiz ücretini ile ilgili olarak ekspertiz işlemini esnasında yapılan masraflar tahmin edileni aştığında, bu durum ücretini ödeyecek tarafa bildirilmekte midir? (E)

5.10.6. Sigorta eksperini uzman tayin ettiği durumlarda, yapacağı ekspertiz incelemelerinde uzmanını yanında bulunduramaması ya da uzman görevlendirmesini usulüne uygun olarak yapmaması ya da kendini tayin eden tarafa bildirmediği takdirde tayin ettiği uzman için ekspertiz ücretini ilave ücret dâhil etmekte midir? (H) Bu durumda uzman için ödenecek ücret eksper tarafından karşılanmakta mıdır? (E)